

Ontwerp

Omgevingsvisie Noordwijk 2030

DEEL A: Visie en realisatie

Colofon

Stellers	Projectgroep Omgevingsvisie Noordwijk 2030
Eigenaar	Afdeling Ruimte & Samenleving,
Datum	30 december 2016
Zaaknummer	Z/15/003432

Voorwoord

Om aan te geven hoe Noordwijk zich verder zou moeten ontwikkelen naar 2030 hebben we deze Omgevingsvisie opgesteld. Daarin bieden we een wenkend perspectief. Om de komende 13 jaar te werken aan een energieke 7 Kustplaats. Met iedereen die hart heeft voor Noordwijk.*

Samen willen we kansen benutten vanuit nieuwe trends, inzichten en beleidskaders. De wereld om ons heen verandert snel, ingrijpend en onomkeerbaar. Wij willen niet stilzitten en wachten tot de toekomst ons overkomt. Integendeel, energiek gaan we daaraan zelf vorm geven.

Want met de vaststelling van de Omgevingsvisie zijn we er nog niet. Eigenlijk is dat de start om Noordwijk werkelijk meer te laten stralen. De overheid wil en kan dat niet alleen.

Daarom is deze Omgevingsvisie ook een uitnodiging aan al onze inwoners, ondernemers en organisaties om mee te blijven denken en te doen. Om samen de toekomst van Noordwijk te maken. Zoals we dat ook met de opstelling van deze Omgevingsvisie hebben gedaan.

Daarvoor willen we iedereen hartelijk bedanken.

Het college van B & W

Inhoud

Voorwoord	3
1. Uitnodigende Omgevingsvisie voor Noordwijk	5
1.1 Samen werken aan een 'Energieke 7 Sterren Kustplaats'	5
1.2 Karakter van de Omgevingsvisie en wettelijk kader	5
1.3 Noordwijk in vogelvlucht: kenschets en regionale positie	7
1.4 Hoofdpogaven voor de toekomstige ontwikkeling van Noordwijk	8
1.5 Proces: meedenken en doen	8
2. Basis voor de Omgevingsvisie	11
2.1 Trends	11
2.2 Sterkte-zwakke analyses met kansen en bedreigingen (SWOT)	12
2.3 DNA van Noordwijk	13
2.3 Beleidskaders	14
2.4 Conclusies en uitgangspunten voor de visie	14
3. Essentie van de visie	15
3.1 Dynamisch concept	15
3.2 Duurzaamheid leidend principe	17
3.3 Kaart Ontwikkelingsperspectief	18
4. Energieke samenleving	20
5 Geweldige sportmogelijkheden	23
6 Sfeervolle dorpscentra	25
7 Aantrekkelijke leefomgeving	29
8 Rijke natuur, mooi landschap en vitale Greenport	34
9 Uitstekende bereikbaarheid	37
10 Veelzijdige economie en toerisme	40
11 Met elkaar maken we de toekomst: uitvoering en organisatie	45
11.1 Inleiding	45
11.2 Strategisch uitvoeringsprogramma	45
11.3 Borging van enkele fondsen	47
11.4 Integraal werken wordt de norm	47
11.5 Contouren voor een eigentijdse netwerkorganisatie	48
11.6 Regionale samenwerking	48

Bijlage 1: Resultaten Toekomstavonden april – mei 2015

Bijlage 2: Uitkomsten Toekomstdialogoog

Bijlage 3: Verslag van de Toekomstdialogoog van de gemeenteraad

Bijlage 4: Briefing van het college voor de ontwerp Omgevingsvisie

1. Uitnodigende Omgevingsvisie voor Noordwijk

1.1 Samen werken aan een 'Energieke 7 Sterren Kustplaats'

Deze ontwerp Omgevingsvisie is een belangrijke derde stap richting het eindproduct en een intensievere samenwerking met alle betrokkenen. Met een nieuw concept als perspectief en leidraad voor de gewenste toekomstige ontwikkeling van Noordwijk tot 2030 en daarna.

We laten nu de verdere uitwerking zien voor een Noordwijk als '**Energieke 7 Sterren Kustplaats**' op basis van de brede discussie over de Krijtlijnen. Tevens zijn daarin aanvullende analyses, prognoses en de meest actuele beleidskaders verwerkt.

Onze visie als uitnodiging om die met alle betrokkenen te bespreken en vervolgens vorm te geven.

Na de Toekomstdialog met alle meedenkers (november 2015) en de gemeenteraad (december 2015) hebben we een dynamisch uitvoeringsprogramma opgezet. Daarin laten we concreet zien met welke projecten we aan de slag gaan, met wie, waar we in gaan investeren en hoe we dat denken te doen. Niet alles willen we vastleggen.

1.2 Karakter van de Omgevingsvisie en wettelijk kader

Karakter van de Omgevingsvisie

Onze Omgevingsvisie zal zoveel mogelijk voorbereid zijn op de nieuwe Omgevingswet, die in 2019 van kracht wordt. Daarmee hebben we straks een goede basis voor een sluitend geheel van beleid. Hierbij spelen we in op de nieuwe Omgevingswet die vooral als doel heeft om projecten sneller tot uitvoering te brengen door vereenvoudiging, modernisering en bundeling van de huidige, veelal complexe regelgeving in het ruimtelijk en milieubeleid. Voor ons is het vooral de uitdaging een goede integratie te maken van alle sectorale belangen en de gewenste kwaliteit van onze leef-, werk-, en recreatieomgeving.

De grootste omslag en interessantste kans uit de nieuwe Omgevingswet is naar onze mening: het loslaten van 'toelatingsplanologie' en introduceren van 'uitnodigingsplanologie', het veranderen van 'Nee-tenzij' beleid in 'Ja-mits' beleid. In plaats van aanbodgericht meer vraaggericht denken. Daarbij zullen we meer moeten sturen op doelen en kwaliteiten. Dat geldt in het bijzonder voor Noordwijk, waarin zoveel bijzondere topkwaliteiten zijn verbonden met onze identiteit.

Het is onze intentie in ieder geval de bestaande relevante gemeentelijke visies en beleidsnota's in te trekken (uitgezonderd de Intergemeentelijke Structuurvisie Greenport 2016) en te integreren in de Omgevingsvisie. Dat helpt ons bij het voorbereiden van adviezen en uitvoering van projecten. Een heldere integrale visie met een uitvoeringsprogramma (zie hoofdstuk 11) zijn uitnodigend voor partijen om te investeren in Noordwijk, want we willen en kunnen het niet alleen als overheid.

Wettelijke status

Opgemerkt wordt dat dit product weliswaar Omgevingsvisie heet, maar formeel gezien moet worden als een structuurvisie conform de nog geldende Wet Ruimtelijke Ordening. Zodra Omgevingswet ingaat, moet dit product gezien worden als een planfiguur als genoemd hoofdstuk 3 van de Omgevingswet.

Dynamisch instrument

De Omgevingsvisie moet een dynamisch document en instrument blijven.

Dit komt tot uitdrukking in de opbouw, het uitvoeringsprogramma, de organisatie hieromheen en een regelmatige terugkoppeling naar raad en bevolking.

Hierna volgt een uitleg van de werking van dit proces en de verschillende delen:

- *Deel A: Visie en realisatie*
 - dit deel bevat het ontwikkelingsconcept voor Noordwijk en de hierop gebaseerde lange termijn koers: dus in ieder geval vasthouden aan het 7 sterren concept en de hiermee samenhangende lange termijn ambities;
 - desgewenst alleen op onderdelen bijstellen per collegeperiode, op basis van ambities voor nieuwe opgaven die voortkomen uit thematische of ruimtelijke trends of ontwikkelingen, andere beleidskaders, nieuwe knelpunten of kansen of andere politieke accenten. Veranderingen in de analyses uit Deel B, Deel C kunnen dus aanleiding geven om Deel A bij te stellen.
- *Deel B: Thematische analyses, beleidsinzet en verbindingen*
 - Continue monitoring van alle relevante thema's voor de leefomgeving met een sterkte-zwakke analyse, trends/ontwikkelingen en beleidskaders.
 - Bezien in hoeverre dit consequenties heeft voor een andere beleidsinzet en verbindingen met andere thema's of gebieden.
 - Als dat zo is, dan het resultaat van de relevante thema's integraal afwegen en verwerken in een op onderdelen aan te passen Deel A.
- *Deel C: Analyses gebouwde leefomgeving, beleidsinzet en verbindingen*
 - Continue monitoring van de kwaliteit van de leefomgeving en specifieke gebieden waarvoor bijzondere ontwikkelingsopgaven, kwaliteitsimpulsen of instandhoudingsopgaven gelden.
 - Bezien in hoeverre dit consequenties heeft voor een andere beleidsinzet en verbindingen met andere gebieden of thema's.
 - Als dat zo is, dan het resultaat integraal afwegen en verwerken in een op onderdelen aan te passen Deel A.
- *Deel D, Dynamisch uitvoeringsprogramma*
 - Continue monitoring voortgang van het programma met in ieder geval een jaarlijkse terugkoppeling naar de gemeenteraad en desgewenst ook consultatie van blijvend betrokken stakeholders en meedenkers.

LEESTIPS!

We raden u aan niet alles te lezen! Dat kost u namelijk een dag.

De essentie staat in deel A, als u dat leest met de kaart erbij dan weet u genoeg hoe we met onze gemeente richting 2030 willen gaan.

Als u meer wilt weten over een specifiek thema dan kunt u deel B en C erop naslaan.

Wilt u na het lezen van hoofdstuk 11 in deel A nog meer weten over de uitvoering dan pakt u deel D erbij.

Afweging van nieuwe initiatieven

Op basis van deze visie is nu een strategisch en dynamisch uitvoeringsprogramma opgesteld. Maar met deze Omgevingsvisie in de hand kan ook een goede afweging worden gemaakt voor nieuwe initiatieven die zich in de toekomst zeker zullen aandienen. En waartoe deze Omgevingsvisie ook uitnodigt!

Bij die afweging kunnen de volgende aspecten worden meegenomen:

- beantwoordt het aan onze leidende principes: duurzaamheid, behoud van het overwegend dorpse karakter met menselijk maat, streven naar hoge ruimtelijke kwaliteit en versterking van de sociaaleconomische vitaliteit.
- past het in onze centrale visie voor Noordwijk over de 'zeven sterren'?
- doet het één of het liefst meerdere sterren sterker stralen? Met andere woorden draagt het bij aan de versterking van de ster, de uitwerking of het realiseren van daarbij horende ambities?

Met de keuze voor, duurzaamheid, topkwaliteit en allure zal daarom bij de verdere weging in gebiedsontwikkelingen niet altijd het maximale financiële rendement voorop staan, maar kijken we waar we maatschappelijke en ruimtelijke meerwaarde kunnen bereiken.

Planhorizon

De planhorizon is gesteld op 2030 met een doorkijk voor sommige thema's voor de periode daarna. Dit biedt de mogelijkheid om een echte strategische koers uit te zetten voor de lange termijn en tegelijk hieraan concrete ambities en programma's te koppelen.

Hiermee sluiten we tevens aan bij belangrijke beleidskaders, bijvoorbeeld op het gebied van ruimte en wonen (provincie, 2030) en de langere termijn waarop thema's duurzaamheid, klimaat, energie en water worden beschouwd.

1.3 Noordwijk in vogelvlucht: kenschets en regionale positie

Noordwijk is een aantrekkelijke gemeente om in te wonen. De nabijheid van de zee en de overzichtelijke schaal zijn hierin belangrijke factoren. Het huidige inwonertal van de gemeente bedraagt ongeveer 25.600 inwoners. De laatste jaren blijken er meer mensen naar Noordwijk te verhuizen dan dat er vertrekken. Mede als gevolg van deze trend is de toename van het inwonertal voor het jaar 2030 geprognostiseerd op circa 28.500 inwoners. Het aantal jongeren in Noordwijk zal naar verwachting licht toenemen, de groep (20 – 65 jarigen) iets afnemen en het aantal 65-plussers zal fors toenemen.

Noordwijk telt ongeveer 11.600 arbeidsplaatsen. Noordwijk kent drie sterke clusters, namelijk het zorgcluster, het space-technologycluster en het toeristisch cluster. Het is bijzonder dat Noordwijk zo'n sterke en veelzijdige economie kent. Daarnaast is sporten in Noordwijk enorm populair. Onze veelzijdige kustplaats onderscheidt zich hiermee van andere plaatsen als Bergen aan zee, Wijk aan Zee en IJmuiden. Daar komt bij dat de Koningin Wilhelmina Boulevard een afwisseling in bouwhoogtes kent en daarmee een dynamisch beeld oplevert. Hiermee verschilt Noordwijk essentieel met andere kustplaatsen als Knokke, Oostende en Nice. Daar wordt één bouwhoogte aangehouden die een monotone indruk oplevert.

Samen met de vijf andere bollengemeenten Hillegom, Lisse, Katwijk, Noordwijkerhout en Teylingen vormt Noordwijk één van de belangrijkste greenports van Nederland met internationale uitstraling. Bloeiende bollen zorgen voor een stabiele verlenging van het toeristenseizoen in deze regio. Ook de horeca en winkels in Noordwijk profiteren hiervan. In groter verband is de ligging van Noordwijk ten opzichte van de metropoolregio Amsterdam met Schiphol als belangrijke economische factor van belang uit het oogpunt van werkgelegenheid en de toeristen die via Schiphol de Duin- en Bollenstreek bezoeken.

In regionaal verband werkt Noordwijk samen met tien andere gemeenten onder de noemer 'Het Hart van Holland'. Voor deze regio is een *Regionale Agenda Omgevingsvisie 2040* in voorbereiding, waarbij de tien gemeenten de intentie hebben uitgesproken om met een aantal gemeenteverstijgende thema's aan de slag te gaan, zoals duurzaamheid en water. De inhoud van deze *Regionale agenda omgevingsvisie 2040* gebruiken de tien gemeenten als leidraad wanneer zij elk een Omgevingsvisie voor hun eigen grondgebied opstellen. Het proces van onze Omgevingsvisie loopt min of meer parallel aan dit proces en is onderling op elkaar afgestemd.

1.4 Hoofdpogaven voor de toekomstige ontwikkeling van Noordwijk

Als meeste essentiële opgaven voor de toekomst van Noordwijk bij het opstellen van de Omgevingsvisie voor Noordwijk 2030 zijn naar voren gekomen:

Wat vinden we bepalend voor de identiteit en kwaliteit van Noordwijk, hoe zien we dat in de toekomst en hoe kunnen we die versterken?

- hoe kunnen we Noordwijk economisch, toeristisch, sociaal en cultureel vitaler maken?
- hoe maken we Noordwijk beter bereikbaar?
- hoe zorgen we dat Noordwijk een aantrekkelijke woongemeente blijft, welke rol willen we in de regio spelen en wat zijn demogelijkheden om meer te bouwen in de sociale sector dan in het verleden is gebeurd?
- hoe wil Noordwijk zich profileren op het gebied van duurzaamheid en waar zetten we dan op in?

Het gaat daarbij steeds om het vinden van de juiste balans tussen alle ambities die passen bij het gewenste karakter van onze gemeente.

1.5 Proces: meedenken en doen

Totstandkoming en participatie

Na de vaststelling van de Startnotitie door onze gemeenteraad in april 2015 hebben verschillende Toekomstbijeenkomsten plaatsgevonden. Betrokken inwoners, ondernemers, jongeren, raadsleden, collegeleden en ambtenaren hebben scherp onze zwakke kanten en bedreigingen benoemd. Maar ook hebben zij trots onze sterke punten onderstreept en creatief op nieuwe kansen gewezen. Met elkaar hebben zij aan de toekomst van Noordwijk geschetst op grote posters en kaarten.

De bijeenkomsten met de Meedenkgroep, de Stakeholdersgroep, de Noordwijkse Ondernemersvereniging, de Hospitality-avond van de Koninklijke Horeca Nederland-afdeling Noordwijk, de raadsavond, de inspiratieavond met trendwatcher Herman Konings, de workshops met leerlingen van het Northgo College, de Jongerenadviesraad en de Boulevard Discussie hebben veel waardevolle informatie opgeleverd.

De resultaten van de Toekomstavonden met de meedenkers, de stakeholders en de jongeren (april/mei 2015) zijn terug te vinden in bijlage 1.

De waardevolle informatie uit al deze sessie is begin november 2015 verwerkt in de 'Krijtlijnen voor de Omgevingsvisie'. Op 23 november 2015 vond in het Northgo-college een Toekomstdialoog over de 'Krijtlijnen' plaats. Raadsleden waren aanwezig om te luisteren wat de mensen vonden van het 7 sterren concept en de 'Krijtlijnen'. Zij hadden op 10 december 2015 hun eigen Toekomstdialoog waarbij ze de informatie van drie weken daarvoor konden inbrengen. Het college heeft al opmerkingen en aanwijzingen van de gemeenteraad vervat in een zgn. briefing aan de projectgroep voor de ontwerp Omgevingsvisie.

De resultaten van de Toekomstdialoog, het verslag van de raadsbijeenkomst en de briefing van het college zijn terug te vinden in de respectievelijke bijlagen 2, 3 en 4.

Daarna is de ambtelijke projectgroep, met daarin vertegenwoordiging van het Hoogheemraadschap van Rijnland en de Omgevingsdienst West-Holland, aan de slag gegaan met de punten uit de briefing van het college. Tevens is hard gewerkt aan analyses, prognoses en beleidsopties. Daarbij hebben we een verdiepingsslag gemaakt op allerlei aangedragen opgaven, duurzaamheid en milieuaspecten.

En in april 2016 zijn we gestart met het opstellen van een milieueffectrapportage zgn. planMER om te toetsen of de ambities in Omgevingsvisie uitvoerbaar zijn. De rapport van de planMER en de daaruit voortvloeiende Passende Beoordeling zijn terug te vinden in bijlage 5 en 6.

Voortzetten participatie

We zijn rond het houden van de Toekomstdialog aangenaam verrast door het grote enthousiasme en de bereidheid om iets te willen doen voor Noordwijk. We willen deze energie graag vasthouden. Daarom willen we na de vaststelling van de Omgevingsvisie elk jaar, met iedereen die geïnteresseerd is, de vorderingen van onze Omgevingsvisie bespreken en waar nodig bij te laten stellen. Deze manier van werken waarbij de gemeente het niet allemaal alleen wil doen is typerend voor de wijze waarop we deze Omgevingsvisie willen gaan uitvoeren. We noemen dit: het opereren in een eigentijdse netwerkorganisatie. Niet meer de gemeente die voor alles de kar trekt maar gericht coalities zoekt of zelfs dingen helemaal aan bewoners overlaat. U kunt over deze nieuwe werkwijze meer lezen in hoofdstuk 11.

Hoogheemraadschap en Omgevingsdienst betrokken

Het Hoogheemraadschap van Rijnland en de Omgevingsdienst West-Holland waren vanaf de start van het proces deelnemers in de ambtelijke projectgroep. Dit is gebeurd met het oog op de totstandkoming van een zo duurzaam mogelijk watersysteem en het expliciet betrekken van milieu-aspecten conform het gedachtegoed van de Omgevingswet. De waterparagraaf in deel B van deze Omgevingsvisie is opgesteld door het hoogheemraadschap en afgestemd met de specialisten binnen de gemeente. Hetzelfde geldt voor de milieuparagraaf in deel B. Dit heeft waardevolle input en aanvullingen op onze beleidsambities opgeleverd.

Regionale afstemming

Bij het opstellen van de Omgevingsvisie heeft ambtelijk overleg plaatsgevonden met de Greenport, met name over de verhouding van de Intergemeentelijke Structuurvisie Greenport 2016 en de verkenning van de mogelijkheden voor zonneweides, de kansenzone voor leisure aan de Van Berckelweg en het realiseren van een transferium. Bij de uitwerking van deze initiatieven zullen wij in een vroeg stadium met de greenportgemeenten in overleg treden.

Daarnaast is deelgenomen in de projectgroep voor 'Het Hart van Holland – Regionale Agenda Omgevingsvisie 2040'. Vanuit de gemeente Noordwijk is inbreng en afstemming ten aanzien van opgaven voor deze regionale agenda ingebracht.

Daarnaast is door de gemeente Noordwijk een presentatie gegeven voor de portefeuillehouders van de gemeenten in de regio Holland-Rijnland. Daarbij is van gedachten gewisseld over de betekenis van een omgevingsvisie voor de gemeenten in de regio en hoe we van elkaar kunnen leren bij het opstellen van een omgevingsvisie. Noordwijk heeft wat dat betreft pionierswerk verricht. Andere gemeenten kunnen bij ons terecht als ze benieuwd zijn naar onze ervaringen.

Beoordeling milieueffecten van de ambities

Na het uitvoeren van een zgn. voorttoets op de milieueffecten van onze ambities is gebleken dat een milieueffectrapportage opgesteld moest worden. Deze Omgevingsvisie biedt namelijk het kader voor de bouw van meer dan 2.000 woningen en significant negatieve effecten op de omringende natuurgebieden zijn daardoor niet op voorhand uit te sluiten. Daarom is voor de

besluitvorming over de Omgevingsvisie een milieueffectrapport (planMER) opgesteld. In de planMER zijn de mogelijke effecten van de ontwikkelingen uit de Omgevingsvisie in beeld gebracht.

De eerste stap om te komen tot een planMER was de publicatie en tervisielegging van de Notitie Reikwijdte en Detailniveau van 15 juni tot en met 26 juli 2016. Rijkswaterstaat heeft in deze periode een (bekend) aandachtspunt over de bevoegdheden rondom het strand aangestipt. Voor de rest zijn geen reacties ontvangen. De commissie MER zal onze gemeente bezoeken en daarna een advies afgeven over de planMER. We hebben de analyses en effecten van de verschillende ontwikkelingsopties uit de planMER meegewogen bij de keuzes die we in deze Omgevingsvisie hebben gemaakt. De milieueffectrapportage wijst uit dat de ambities uit deze Omgevingsvisie zondermeer uitvoerbaar zijn. Uitzonderingen zijn de ontwikkelingen op het Wantveld, op het terrein van de Van de Berghstichting en de transformatie van de voormalige manege in de Noordduinen. In de Natura2000 gebieden bij deze locaties worden de waarden voor stikstofdepositie overschreden.

Versterking duurzaamheidsambities

Noordwijk heeft de ambitie om tot een duurzame gemeente te komen, waarbij maatregelen in het sociale, economische en ruimtelijke domein elkaar zoveel mogelijk versterken. In de Omgevingsvisie hebben we onze ideeën en projecten opgenomen om onze duurzaamheidsambities te versterken en te concretiseren.

Leeswijzer

Het volgende hoofdstuk 2 bevat de basis en uitgangspunten voor de visie met een beschrijving van enkele belangrijke langjarige trends, de uitkomsten van de verschillende sterkte-zwakteanalyses, het Noordwijks DNA en de essentie van enkele voor Noordwijk relevante beleidskaders.

Daarna presenteren wij in hoofdstuk 3 onze zeven sterren. Wij gaan in dat hoofdstuk ook kort in op hoe we ook een duurzame gemeente kunnen zijn in 2030. In de daar op volgende hoofdstukken 4 tot en met 10 laten we per ster zien wat onze voornaamste ambities zijn. We gaan daarbij in op thema's als samenleving, wonen, economie en verkeer. Tevens geven we aan welke doelen we hebben voor enkele belangrijke gebieden die we in de toekomst willen ontwikkelen. Dit willen we samen met alle betrokken partijen en inwoners doen.

In hoofdstuk 11 gaan we tenslotte in op de realisatie van de Omgevingsvisie. De daarin geformuleerde strategische ambities zijn de kapstok voor het dynamisch uitvoeringsprogramma in Deel D. Tevens schetsen we de contouren voor een eigentijdse netwerkorganisatie. Van hieruit kunnen projecten uit dit programma, maar ook nieuwe initiatieven, worden opgestart.

2. Basis voor de Omgevingsvisie

2.1 Trends

Bij het vormgeven van een visie voor Noordwijk is het van belang in te spelen op trends in de diverse beleidsvelden en sectoren op (inter)nationaal, provinciaal en gemeentelijk niveau. Daarbij is het van belang zowel “van buiten naar binnen te kijken”: wat komt er op Noordwijk af? Maar ook het “van binnen naar buiten kijken”: hoe positioneert Noordwijk zich in de omgeving (Duin en Bollenstreek, Zuid-Holland, Nederland, buitenland)?

Er spelen vele robuuste en langjarige trends op allerlei schaalniveaus, die impact hebben op de verdere ontwikkeling van Noordwijk in de regio, welke hierna beknopt zijn weergegeven.

- *Authenticiteit*
Dit vertaalt zich naar een toenemende vraag naar herkenbare eigen identiteit van gemeenten, zoektocht naar hun uniek DNA, streekeigenheid, ambacht en traditie, cultuurhistorie, educatieve elementen, kunst, cultuur, rust, stilte, het oergevoel, het eigen verhaal.
- *Diversiteit*
Meer differentiatie zowel sociaal, economisch als ruimtelijk, andere culturen, meer verschillen in huishoudensamenstelling, leefstijlen en werkverbanden, vervoerswijzen, producten, diensten, biodiversiteit, verblijfsmogelijkheden, vrijetijdsbestedingen, multifunctionele ruimtelijke concepten, inrichting en verschijningsvormen leefomgeving.
- *Vitaliteit*
Veel aandacht voor gezondheid, uiterlijk/beauty/cosmetica industrie, vitaminecultuur, wellness, actieve en sportieve recreatie in een natuurlijke omgeving, vitaal oud worden, sociaal-economisch vitale en veerkrachtige leefomgeving.
- *Kwaliteit en comfort*
Steeds belangrijker in het keuzeproces voor producten, diensten en leefomgeving.
- *Flexibiliteit*
Snel kunnen inspelen op veranderende vraag, flexibele woon- en werkoplossingen, ‘popup formules’, pauzelandscappen, meervoudig gebruik van gebouwen en leefomgeving.
- *ICT en verdere integratie*
Slimme ICT-toepassingen en het gebruik van ‘big data’ integreren dieper in de samenleving, economie en leefomgeving.
Digitalisering, internettoepassingen, robotisering, 3D printen, Virtual Reality (je ‘loopt’ eerst door je toekomstige woonwijk of huis, voordat je een beslissing neemt), biotech, medische technologie, domotica, vervaging grens werk-vrije tijd, kansen voor functiemenging, overal werken.
Grote uitdaging is het aanpassingsvermogen van mensen om hierin mee te gaan.
- *Enkele demografische veranderingen*
Vergrijzing. Veel meer 55-plussers met grotere bestedingsmogelijkheden, bejaarde hippies, meer vrije tijd, specifieke vragen voor diensten, producten en leefomgeving, senior-proof openbare ruimte en voorzieningen, eenzaamheid dus meer behoefte aan

sociaal contact, gezelligheid met familie en vrienden, willen horen bij een interessegroep.

- *Ontgroening*
Afname van het aandeel jongeren.
Toenemend aantal (vooral eenpersoons)huishoudens en het kleiner worden van gezinnen. Stijging tweeverdieners met hoog bestedingspatroon.
- *Urbanisatie*
In 2050 woont 70% wereldbevolking in populaire hoogdynamische grootstedelijke gebieden.
- *Beleving*
Toenemend wens van het persoonlijk opdoen van unieke boeiende ervaringen vooral in vrijetijd en winkelen, verwennen, gastheerschap, georganiseerd avontuur, outdooractiviteiten, fascinatie, pret, toegevoegde waarde, persoonlijke groei, diepgang, spiritualiteit. VIP-ervaringen: verrassend, intensief en prettig.
- *Duurzaamheid*
Zorg voor milieu, belangstelling voor 'eco', maatschappelijk verantwoord consumeren, ondernemen en recreëren; zelf verantwoordelijkheid nemen voor je leefomgeving.
- *'Do it yourself'-samenleving*
Zelfredzame burgers regelen zaken zonder overheid, decentralisatie van publieke voorzieningen, van collectieve energieconsument naar individuele energieproducent, opgaven voor niet-zelfredzame burgers.
- *Hybridisering*
Ontwikkelen van innovatieve producten en diensten door het slim inspelen op combinaties van verschillende trends als 'brancheervaging', nieuwe ruimtelijk-functionele concepten, gebouwen en gebiedsontwikkelingen.
- *'Branding'*
Toenemend belang van het in de markt zetten van een product, dienst of gebied met een stukje toegevoegde waarde voor de ondernemer (zoals scholing, netwerk), en de consument (zoals imago, erbij horen en erbij geweest zijn, lifestyle, uniciteit, bijdrage aan een duurzame ontwikkeling).
- *Klimaatverandering*
Voortgaande klimaatverandering door temperatuurstijging op aarde met zeespiegelstijging met gevolgen voor de primaire waterkeringen langs de kust.
- *Veiligheid*
Groter belang voor veiligheid bij evenementen, verkeer en vervoer, woonomgeving.

2.2 Sterkte-zwakte analyses met kansen en bedreigingen (SWOT)

Als 'rode draad' uit de analyses van de SWOT en brainstorms met betrokken inwoners, ondernemers, jongeren, raadsleden, collegeleden en medewerkers van de gemeente is naar voren gekomen dat de onderscheidende kwaliteit van Noordwijk is:

- Vitale topkwaliteits-kustplaats met allure, goed bereikbaar behalve op drukke (strand)dagen, energiek en sfeervol.
- Wens tot veelzijdigheid en kruisbestuiving: doelgroepen, woonklimaat, toerisme, economie, zorg, space, sport, gezondheid, winkelen, cultuur, natuur en buitengebied.

- Onderscheidend van andere kustplaatsen vooral door het behoud van het overwegend dorpse karakter in de luwte van de drukke Randstad, versterking authenticiteit en gerichte regionale samenwerking.

Bij de thematische analyses van de betreffende beleidsvelden in Deel B en van de gebouwde leefomgeving in Deel C zijn per thema specifieke SWOT analyses opgenomen.

2.3 DNA van Noordwijk

Noordwijk is een kustplaats met een uniek eigen karakter, sfeer en cultuur. Die bepalen de bijzondere kracht van de samenleving en de kenmerkende identiteit van de leefomgeving. Hierdoor voelen onze inwoners en ondernemers zich hier thuis. En hierdoor kiezen onze gasten er bewust voor om ons te bezoeken, om hier te verblijven of te congresseren.

Maar wat bepaalt nu die unieke kracht en identiteit van Noordwijk? Samen met alle betrokkenen hebben we geprobeerd dat te ontrafelen en in aansprekende termen te vatten. We zijn op zoek gegaan naar wat tegenwoordig vaak wordt genoemd, ons DNA. Dat zijn de kenmerken die typerend zijn voor Noordwijk als kustgemeente. Maar het is ook ons gevoel daarbij, datgene wat ons bindt en onze verhalen die Noordwijk hebben gemaakt tot wat het nu is.

In het kort geven we hier een aantal belangrijke aspecten van ons DNA weer, zonder meteen volledig te willen zijn. Ze vormen de basis en hoofdingrediënten voor onze visie op de toekomstige ontwikkeling van Noordwijk. Daarnaast zijn ze van groot belang voor een verdere profilering van onze gemeente.

Enkele bijzondere gebeurtenissen en kenmerken zijn bepalend voor het Noordwijk van nu:

- het gevarieerde landschap van eeuwenoude strandwallen en strandvlaktes die deels zijn afgegraven voor de bollenteelt, midden 19^e eeuw
- groot zee, duin- en boslandschap met hoge natuur- en recreatiekwaliteiten
- het verhaal van Sint Jeroen
- de bloeitijd van Noordwijk Binnen door zijn functie als kruidentuin van Holland in de 17^e eeuw; de erfenis is nog zichtbaar door de vele historische panden en pleinen in het beschermde dorpscentrum
- de toren van de Oude Jeroenskerk die de grote brand van 1450 heeft doorstaan.
- het ontstaan van het vissersdorp in Noordwijk aan Zee in de Middeleeuwen
- de ontwikkeling van het vissersdorp tot badplaats, midden 19^e eeuw, met de bouw van Huis ter Duin, uitgroeiend tot het Noordwijk aan Zee met fameuze luxe hotels
- de verdere toeristische ontwikkeling door de bouw van vele hotels met congresfaciliteiten in de kustzone, zomerhuisjes in de kernen en recreatieparken in het buitengebied
- de karakteristieke opbouw van Noordwijk met twee dorpsdelen, Noordwijk Binnen en Noordwijk aan Zee, met een overwegend dorps karakter
- enkele historische water- en verbindingswegen, zoals de Woensdagse Watering
- enkele grote landgoederen, zoals Offem, Calorama en Goohorst
- de bouw van de vuurtoren, in 1922
- de bouw van een villawijk De Zuid in het duinlandschap
- de aanleg van de Atlantikwall in de Tweede Wereldoorlog, sloop en nieuwbouw met grootschalige gebouwen langs de Parallel Boulevard
- de kustversterking in Noordwijk aan Zee met een verhoogde en verbrede duinstrook ('dijk in duin')
- de vestiging van het Europese ruimtevaartcluster ESA-ESTEC
- inspiratieplek voor het houden van congressen, seminars en trainingen
- de aanwezigheid van de Van de Berghstichting als grote zorginstelling

- permanente strandpaviljoens die het hele jaar open zijn
- een actieve, sportieve en betrokken samenleving met een rijk verenigingsleven.

Noordwijk dient hierbij als één kustplaats te worden benaderd, met onderkenning en profilering van het eigen (complementaire) karakter van de twee kernen.

Hieruit wordt meteen duidelijk dat HET verhaal en DE identiteit van Noordwijk niet bestaat. Het zijn verschillende verhalen op verschillende momenten in de geschiedenis op verschillende plekken. Al die verhalen en kenmerken zijn stukjes van ons DNA en bepalen samen onze identiteit. Die bieden gelijk een belangrijk aanknopingspunt voor de toekomst: we moeten bij nieuwe ontwikkelingen op zoek gaan naar het verhaal van de plek en ons daardoor laten inspireren. Daarbij willen we niet blijven hangen in het verleden, maar bewust ook uitnodigen voor vernieuwing. Want Noordwijk is zich altijd energiek blijven ontwikkelen en vernieuwen, getuige het concept van de zeven sterren kustplaats. Dat is echt iets van ons.

2.3 Beleidskaders

In de Omgevingsvisie is getracht een goede balans te vinden tussen kwaliteitsborging en dynamiek. Ofwel: tussen het vastleggen van robuuste ruimtelijke en milieukwaliteiten, het formuleren van heldere afwegingskaders en flexibele uitwerkingen om nieuwe dynamische ontwikkelingen uit te nodigen. Daarbij zijn de bindende regels uit de beleidskaders van het Rijk, de provincie en instanties als het waterschap bepalend. De Omgevingsvisie is een strategisch document voor de ruimtelijke ontwikkeling en inrichting van de leefomgeving van Noordwijk. In de Omgevingsvisie zijn de bestaande relevante sectorale beleidsnota's van de gemeente Noordwijk verwerkt. Daarnaast blijven de meer operationele toetsingskaders als de welstandsnota, het beeldkwaliteitsplan en de Uitwerking Visie Openbare Ruimte (UVOR) en de Leidraad Inrichting Openbare Ruimte (LIOR) bestaan.

2.4 Conclusies en uitgangspunten voor de visie

Uitgangspunten voor de visie zijn hiervoor genoemde trends, SWOT en algemene beleidskaders maar ook de meer uitvoerige verdieping van de thema's en gebieden in de delen B en C.

Dit heeft geleid tot enkele leidende principes voor de visie:

- duurzaamheid
- behoud van het overwegend dorpse karakter met menselijk maat
- streven naar hoge ruimtelijke kwaliteit en versterking van de sociaal-economische vitaliteit.

Deze principes komen uitvoeriger terug in de zeven sterren en de daarbij geformuleerde ambities. Bij het afwegen van nieuwe initiatieven zijn de centrale visie en de bijdrage aan de versterking van een of meer sterren leidend.

3. Essentie van de visie

3.1 Dynamisch concept

Uit de veelheid van meningen, suggesties en analyses blijkt een aantal bruikbare hoofdlijnen naar boven te komen:

- Een grote 'drive' om een topkwaliteits-kustplaats te zijn met allure, die sfeervol, energiek, inspirerend en goed bereikbaar is.
- Een brede wens tot diversiteit en kruisbestuiving tussen thema's die terugkomt in de leefomgeving.
- Een wil om absoluut onderscheidend te zijn van andere kustplaatsen, vooral door behoud en versterking van het dorpse authentieke karakter, in de luwte te blijven maar wel goed verbonden te zijn met de drukke Randstad, en gericht regionaal samen te werken.

Hiermee hebben we de bouwstenen voor ons concept in handen. Badplaatsen hebben de neiging zich te ontwikkelen tot eenzijdige 'monoculturen': een economie die alleen van het toerisme afhangt, een eenzijdige bevolkingssamenstelling en een leefomgeving met veel 'private rijkdom en publieke armoede'. Kortom: alle hens aan dek om niet af te glijden tot eenzijdig, enigszins sleets slaapdorp.

De kracht van Noordwijk is juist onze diversiteit. We hebben een veelzijdige economie met drie sterke clusters, de zorg, ruimtevaarttechnologie en toerisme. We hebben een veelzijdig sport- en cultuuraanbod en een energiek verenigingsleven. Een grote diversiteit in woonmilieus en natuur, en ga zo maar door. We zijn dus meer dan een badplaats.

Dit geeft de volgende denklijn en strategie: met onze energieke inzet voor topkwaliteit en diversiteit op vele fronten kunnen we ons sterker onderscheiden van andere kustplaatsen en onze aantrekkelijkheid voor onze inwoners, ondernemers en bezoekers vergroten.

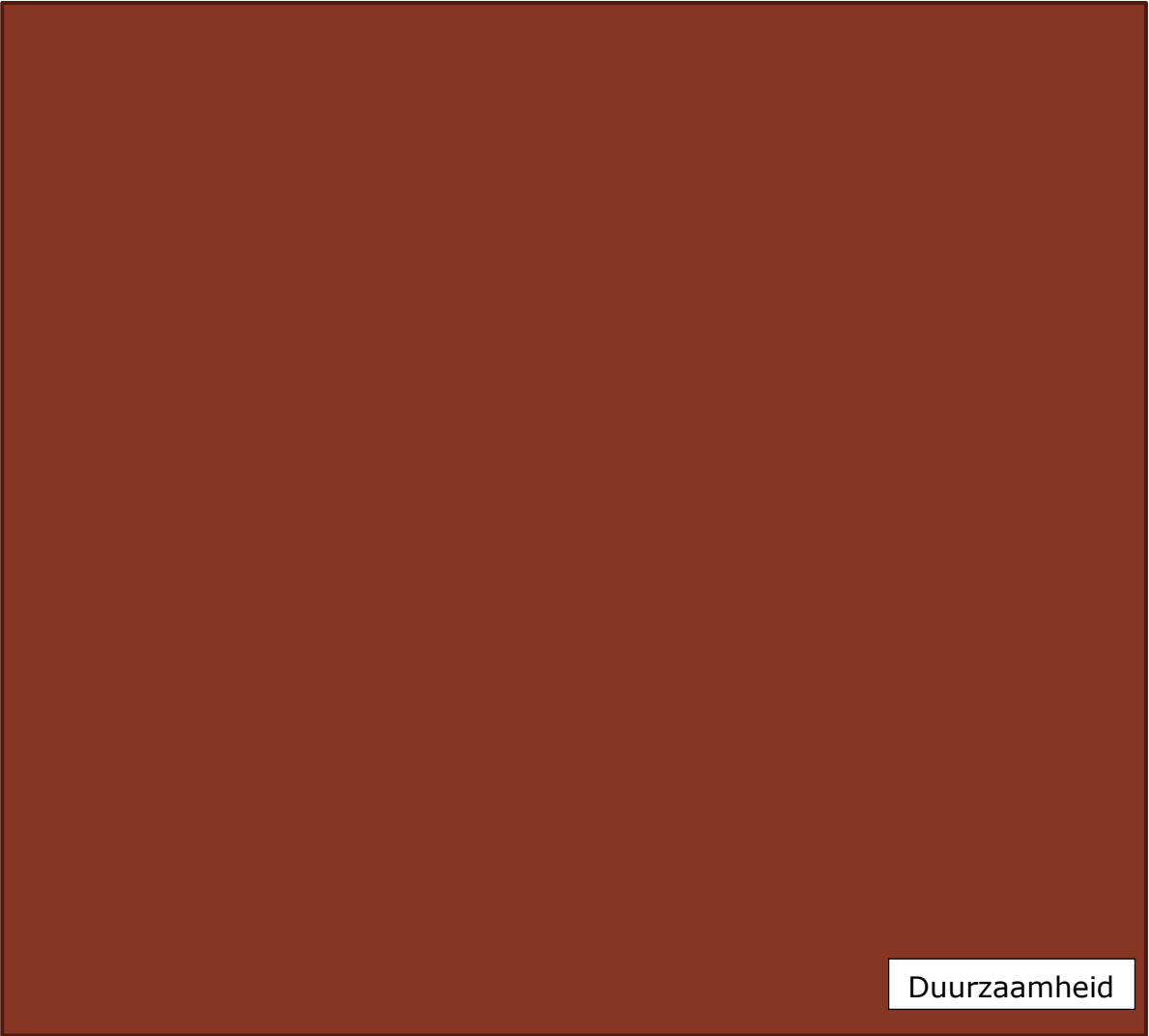
Nieuw dynamisch concept

Bovenstaande levert de volgende kern van onze visie voor 2030:

Noordwijk Energieke Zeven Sterren Kustplaats

Noordwijk is een energieke, duurzame, inspirerende en gastvrije kustplaats met topkwaliteit en allure

Noordwijk wil in 2030 stralen met 7 sterren. Deze sterren zijn de pijlers van onze visie. Hieraan willen we met alle betrokken Noordwijkers met extra energie werken.

Duurzaamheid

Dit concept is robuust en flexibel: aanpasbaar voor de lange termijn.

De invulling van de sterren kan in de loop van de tijd veranderen met nieuwe projecten. Ook zouden bepaalde sterren plaats kunnen maken voor nieuwe sterren, die zich aandienen op basis van nu nog onbekende kansen en sociaal-economische ontwikkelingen. Noordwijk wil immers snel en effectief kunnen inspelen op nieuwe trends en kansen. Maar die moeten wel steeds bijdragen aan ons lange termijnperspectief.

Noordwijk wil partijen uitnodigen tot meedenken, meedoen en mee-investeren. Dan moeten we ook ruimte geven aan deze partijen voor een creatieve invulling. Daarbij vragen we vooral om projecten en activiteiten aan te dragen die onze ambities versterken.

In de volgende hoofdstukken werken we per ster de belangrijkste ambities uit voor relevante thema's en gebieden, aangevuld met specifieke ambities voor duurzaamheid. Duurzaamheid wordt een rode draad bij alles wat we in de toekomst gaan doen.

Missie

Als je in Noordwijk komt, woont of verblijft, wordt je geïnspireerd door de rijke natuur, de sfeervolle dorpskernen, de energieke samenleving en de vele andere kwaliteiten van Noordwijk. Dus daarom is onze missie:

Van Noordwijk ga je stralen!

3.2 Duurzaamheid leidend principe

Een belangrijk doel is om een duurzame gemeente te zijn. De eerste stappen daarvoor zijn al gezet in onze Milieuvisie 2010. De komende jaren willen we met duurzaamheid flink doorpakken en versnellen. De meest ingrijpende duurzaamheidsambitie is: Noordwijk energieneutraal in 2030. Dat willen we bereiken door het stimuleren van energiebesparing en bij voorkeur de toepassing van zonne-energie. Maar ook het gebruik van aardwarmte biedt in onze gemeente kansen. Hierdoor kunnen we uiteindelijk zelfvoorzienend zijn. Met recht zijn we hiermee dan een 'energieke' kustplaats.

Daarnaast moeten we in de toekomst onze omgeving 'klimaatbestendig' inrichten. Dat betekent dat we maatregelen moeten nemen om langdurige regenval, heftige buien en langere periodes van droogte te kunnen opvangen. Niet alleen in onze woonomgeving maar ook in het bollengebied én de natuurgebieden. Dat vraagt om de realisatie van voldoende tijdelijke opslagcapaciteit en goede afvoermogelijkheden voor hemelwater. Daarom willen we dat ieder bouwproject en gebiedsontwikkeling bijdraagt aan een energieneutraal en klimaatbestendig Noordwijk.

De bestaande gebouwde omgeving kan echter slechts in beperkte mate energieneutraal gemaakt worden. Vandaar dat we specifieke gebieden zoeken waar grootschalige energieopwekking mogelijk is. Te denken valt aan al dan niet tijdelijke 'zonneweides' (zijnde percelen grond met daarop veel zonnepanelen) of benutting van platte daken op bedrijfs- en woongebouwen.

De zee, het strand en de duinen hebben een hoge omgevingswaarde voor onze inwoners en bezoekers. Vandaar dat wij maximaal inzetten op behoud van duurzame keurmerken als de 'Blauwe Vlag' en het bereiken van de hoogste scores op onderscheidingen als 'Quality Coast'. Hiervan profiteert ook de recreatie- en toerismesector.

Als vanzelfsprekend blijven we verder werken aan een schoon en veilig milieu: schone bodem, schoon water, goede luchtkwaliteit, weinig geluidhinder en minimalisering van de gevolgen van ongevallen met gevaarlijke stoffen.

Dit zijn onze speerpunten voor de komende jaren. We groeien daarmee toe naar een steeds bredere en integralere benadering van duurzame ontwikkeling, zoals geïntroduceerd door de VN Commissie Brundtland uit 1987. Vrij vertaald bereiken we dat door de milieu-, economische en sociale kwaliteit van de samenleving in onderlinge samenhang te verbeteren en niet het ene aspect ten koste te laten gaan van het andere. Dat is mogelijk door het ontwikkelen van slimme oplossingen. Uiteindelijk zijn we dan een duurzame gemeente die zich onder andere kenmerkt door een 'groene' economie, een gezonde en gelukkige samenleving, een slimme infrastructuur, grote biodiversiteit, geringe CO2-productie, veerkrachtig gesloten watersysteem en efficiënt grondstoffengebruik.

Noordwijk gaat met enthousiasme voortvarend de komende jaren door op de ingeslagen weg om een duurzame gemeente te worden. Bewustwording is belangrijk, zeker ook in de gehele gemeentelijke organisatie. Een omslag in het denken is gewenst, zowel op strategisch als operationeel niveau. Door als gemeentelijke organisatie het goede voorbeeld te geven, zal de samenleving van Noordwijk het ook oppakken. We gaan nadrukkelijk verder met het uitbouwen van de samenwerking met andere partijen, waaronder inwoners, bedrijven, woningbouwcorporaties en het hoogheemraadschap.

We gaan werken aan een **klimaatbestendig Noordwijk** en een **energieeneutraal Noordwijk**. Daarbij zijn we ons als gemeente bewust van de volgende belangrijke ontwikkelingen:

- een steeds sterkere ontwikkeling naar een economisch systeem waarin producten steeds weer hergebruikt worden: van afval naar grondstoffen, 'cradle to cradle'
- duurzaamheid is veranderd: van bijzaak naar hoofdzaak
- mensen gaan steeds meer zelf op zoek naar duurzame kansen
- de rol van de overheid verandert: van alleen sturen op wet- en regelgeving naar meer een rol bij het creëren van condities (co-creatie) waarmee duurzame ontwikkeling gestalte krijgt.

Om dit te stimuleren komt duurzaamheid in elk aspect van de Omgevingsvisie terug als leidend principe voor de gewenste ontwikkelingen.

3.3 Kaart Ontwikkelingsperspectief

Bij het lezen van de teksten bij onze 7 steren is het handig om ook de los bijgevoegde kaart ernaast te houden. Deze kaart presenteert het ruimtelijk ontwikkelingsperspectief richting 2030. De term visiekaart gebruiken we liever niet, omdat we als gemeente niet denken dat we de wijsheid in pacht hebben. We presteren daarom een ontwikkelingsperspectief en geen eindbeeld.

De legenda van de kaart is zo opgesteld dat de ambities uit de Omgevingsvisie duidelijk worden. Zo kunnen de tekst bij de sterren in samenhang met de kaart gelezen worden.

Verder de eeuw in...

We gaan onze Omgevingsvisie Noordwijk 2030 steeds aanpassen. Actualiseren is nodig. In de toekomst kijken is namelijk lastig. Zelfs op de korte termijn kunnen we moeilijk inschatten hoe snel veranderingen plaatsvinden en welke impact ze hebben op onze manier van leven. Daarom zeggen 'voorspellende visies' vaak meer over de tijd waarin ze geschreven zijn dan dat ze echt iets zeggen over de toekomst. Zelfs Jules Vernes doet toch erg gedateerd aan. Maar laten we het toch eens proberen. We sluiten onze ogen en dromen weg met de gedachte alsof het niet 2030, maar al 2050 is.

Het is 7:00 uur en in de woning van de familie Van Duinen gaat de verlichting langzaam aan. Uit de roosters komt een activerend aroma vrij dat de ruimten verfrist. Iedereen ontwaakt. Vader Johan rekt zich nog eens uit, gaat richting de badkamer, roept ondertussen "Aan! 38!" en stapt onder een weldadig warme douche. Even later kleedt hij zich aan en houdt zich aan het kledingsadvies dat op de spiegel verschijnt, en toegesneden is op wat er in zijn digitale agenda staat. Tiptop gekleed ziet hij daarna zijn vrouw Rianne. "Goedemorgen", klinkt het in koor.

In 2046 zijn Johan en Rianne met hun dochters Roos en Anna naar Noordwijk verhuisd vanwege de goede faciliteiten op het gebied van e-health en nieuwe technologieën in de gezondheidszorg. Dat was nodig. Rianne heeft zes jaar geleden met skiën een ernstig ongeluk gehad. Een chip in één van haar nekwervels zorgt ervoor dat ze niet meer aan een rolstoel gebonden is. Voor Rianne's broodnodige revalidatie bood Noordwijk de juiste mogelijkheden. Een chip plaatsen is één ding, maar om weer goed te leren lopen is een tweede.

Nog een reden om naar Noordwijk te verhuizen waren de faciliteiten aan huis om ouderen makkelijk te verzorgen. In een uitbouw van hun zelfgebouwde woning in Bronsgeest woont nu de moeder van Johan. Voor de persoonlijke zorg komt een verpleegster langs. Zij geeft veel aandacht aan de mentale gezondheid. De vrouw werkt samen met een in Noordwijk patiëntvolgssysteem dat de data afkomstig van de software in het lichaam van de oude vrouw analyseert en op grond daarvan therapie voorschrijft. Tevens is er Robin, de huishoudrobot. Stofzuigen, stoffen, afwassen, Robin kan het allemaal. Robin staat in direct contact met het patiëntvolgssysteem. Assisteert indien nodig is. Of voert een noodzakelijke opdracht uit.

"Meiden, de lessen beginnen, tijd om in te loggen!", roept Johan tegen zijn dochters. De kinderen hoeven niet meer continue op school te zijn. De meeste lessen volgen ze thuis. Voor de holografische beleving van de klas, de leraar, en de lesstof heeft Johan een aparte kamer gemaakt, een sferische bol, nodig voor de perfecte 360 graden beleving. Ze zijn trots op de voorziening. Soms komen er vriendjes en vriendinnetjes bij hun 'lessen'. Na de les wordt Roos naar school gebracht in een robot-gestuurde segway. Anna blijft thuis wat extra huiswerk doen, omdat ze vorige week ziek is geweest. Daarna brengt de segway ook Anna naar haar school. "Weet je nog dat onze moeders dat allemaal nog met zo'n grote bakfiets deden", grapt Rianne terwijl ze zelf aan het werk is. "Ja, echt, de techniek staat voor niets", zegt Johan, die ondertussen zijn spullen pakt om een conference call te doen.

"Trouwens, vanavond komen Simon en Alexia eten, hè, programmeer jij alvast iets wat we kunnen gaan eten?". Rianne programmeert een lekker voorgerecht, hoofdgerecht en bijgerecht. De applicatie checkt wat er nog aanwezig is in huis en besteld de benodigde ingrediënten bij het plaatselijke magazijn. Enkele uren later worden de boodschappen met de kleine 'shopper' thuisbezorgd en Johan die inmiddels klaar is met werken programmeert huisrobot Robin 2 om het eten te maken. Niet lang daarna bellen Simon en Alexia aan. Robin 2 wil naar de deur gaan, maar Rianne 'overruled' hem. "Ja, persoonlijk contact is beter", zegt Anna gevat. "Hallo!", zegt Simon terwijl hij een bosje genetisch gemanipuleerde tulpen overhandigt. "Wat hebben jullie nog altijd een prachtig huis, zo helemaal zelfvoorzienend". Rianne en Johan knikken instemmend: "We gaan hier ook echt niet zo 1,2,3 weg". En zo kwebbelen de twee stellen vrolijk verder en genieten van het etentje dat Robin 2 gemaakt heeft. De moeder van Johan schuift later op de avond aan. De biochip in haar hoofd registreert een specifieke hersengolf die er op wijst dat ze 'sociaal geactiveerd moet worden'. Robin biedt haar een arm en zegt: "Kom op, even het bezoek gedag zeggen". Na het eten gaan ze met zijn zessen nog naar Noordwijk aan Zee om nog een bakje koffie te doen. Ze stappen uit bij de afrit en Johan beveelt zijn auto om ergens een parkeerplaats te vinden. Met een espresso, een cappuccino, twee thee en twee limonades in de hand geniet ieder voor zich van het laatste beetje zonnenschijn van de dag.

.... En kunt u zich dit al voorstellen? Of is het toekomstmuziek?

4. Energieke samenleving

- ★ Energieke, zelfredzame en betrokken samenleving met een actief verenigingsleven, krachtig vrijwilligersnetwerk en een levendig cultureel klimaat.

Mensen maken onze kustplaats. Onze inwoners en ondernemers bepalen uiteindelijk de kracht van onze samenleving. Dat hoort bij Noordwijk. Al eeuwenlang. Dat is ons verhaal en de basis voor alle gewenste ontwikkelingen. Het zorgt ervoor dat mensen zich in Noordwijk thuis voelen en zich kunnen ontplooien. Daar profiteren ook onze bezoekers van. Want onze organisaties en ondernemers vormen de drijfveer voor veel evenementen en activiteiten. Daardoor is er in Noordwijk eigenlijk 'altijd wat te doen'.

Daarom willen we dat iedere inwoner met zijn talenten, mogelijkheden en beperkingen aan onze samenleving kan meedoen. Maar zich ook met eigen kracht kan ontplooien en verantwoordelijkheid nemen. Voor zichzelf, voor elkaar en voor de leefomgeving. Daarnaast willen wij Noordwijkers stimuleren tot een gezonde leefstijl en willen we overmatig gebruik van ongezond eten, alcohol en drugs tegengaan. Meer bewegen hoort daar ook bij.

Ondersteuning waar nodig

Voor wie dat deels of helemaal niet haalbaar is, bieden we als gemeente tijdelijke of langdurige ondersteuning. Om daarmee de kwaliteit van leven te bevorderen. Dat doen we vanuit de taken in de Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo). De Wmo bepaalt tevens dat Noordwijk de leefbaarheid van een straat of wijk moet vergroten, dat Noordwijkers zich meer betrokken voelen bij hun buurt en bij elkaar. Want bewoners die contact met elkaar hebben, zijn sneller geneigd elkaar te helpen of samen iets te ondernemen.

Wij helpen daarbij door onder andere de inzet van een Lokaal Loket en een Sociaal Wijkteam. Maar wij vertrouwen ook op een actieve rol van deskundige maatschappelijke organisaties, vrijwilligers en mantelzorgers. Zij leveren een belangrijke bijdrage aan de gewenste zelfredzaamheid en het welbevinden van de Noordwijkers.

De Wmo biedt daartoe een interessante uitdaging: benutting van het 'right to challenge'. Dat betekent dat inwoners of organisaties een alternatief kunnen ontwikkelen voor bestaande welzijnsactiviteiten. Als een alternatief beter, financieel aantrekkelijker en een groot draagvlak in Noordwijk heeft, kan dit initiatief in de plaats komen van een huidige invulling. Dit betekent voor iedereen een cultuuromslag. Als gemeente laten we dan bestaande initiatieven los.

Gezondheid en zorg

De bestaande (natuurlijke) omgeving, organisaties, ondernemingen en voorzieningen van Noordwijk lenen zich bij uitstek voor het faciliteren van de voorzorg (bevorderen gezond leven), gemeenschapszorg (zoveel mogelijk zelf, samen in de buurt in het netwerk) en het ondersteunen van de laag complexe (basiszorg) als ook hoog complexe zorg.

Zee, strand, duinen, bos en omgeving bieden perfecte omstandigheden voor de 'voorzorg', ook wel preventieve zorg genoemd. De gemeenschapszorg biedt deels maatschappelijke inzet en deels inzet van woningbouw, infrastructuur, werk en onderwijs. In het ondersteunen van de complexe zorg kan Noordwijk zich bij uitstek onderscheiden in de vorm van kort- en langlopende revalidatie. Voor bewoners en bedrijven liggen er enorme kansen om hiermee aan de slag te gaan, zo blijkt uit het 'Rapport Omgevingsvisie 2030' van de Noordwijkse Ondernemers Vereniging (NOV).

Rock & roll-generatie: inspelen op behoefte vitale ouderen

Twee doelgroepen hebben onze bijzondere aandacht: ouderen en jongeren. Er komen in onze gemeente fors meer 70-plussers. Daar willen we op inspelen. Alleen voor inwoners die dit nodig hebben zal er zorg zijn. Daarom moet 'domotica' (handige toepassingen van elektronica in huis) in levensloopbestendige woningen een grotere rol gaan spelen bij de vergroting van de zelfredzaamheid. We streven daarbij ook naar een grotere variatie in woningen waarin mensen aangenaam thuis oud kunnen worden. Naast (service)appartementen moet er ook meer ruimte komen voor kleinschalige woonvormen, zoals hofjeswoningen of groepswoningen. Liefst dichtbij de voorzieningen.

Bij gebiedsontwikkelingen zullen we tevens de veiligheid en toegankelijkheid meenemen van voorzieningen voor mensen met een functiebeperking. Daarbij kan het ook gaan om het meer 'senior-proof' maken van bepaalde delen van de openbare ruimte.

Er zijn echter ook steeds meer vitale ouderen. Tenslotte komt nu de 'rock & roll-generatie' eraan. Ze zijn actief, gaan veel uit, volgen cursussen en nemen het heft in eigen hand. Overheid, bedrijfsleven en organisaties zullen op hun behoeftes moeten inspelen.

Kansen voor jongeren

Ook jongeren hebben onze bijzondere aandacht. Ze vormen een essentieel onderdeel van onze energieke samenleving. Natuurlijk vertrekken sommigen vanwege studie, werk of relatie. Maar dat mag niet gebeuren door het gebrek aan woonruimte. Naast de realisatie van extra starterswoningen zijn ook voldoende uitgaansmogelijkheden (vooral voor de jongeren tussen 16-18 jaar), sport, scholing, werk, openbaar vervoer en veilige school-thuis routes van belang.

Voor de jeugdzorg werken we samen met alle Holland-Rijnlandgemeenten. Centra voor Jeugd en Gezin (CJG) en Jeugd en Gezinsteams zijn beschikbaar voor vragen over opvoeding en advisering over problemen bij de jeugd. Daarnaast is er het Jeugd en Jongerenwerk waar jongeren laagdrempelig worden ondersteund bij hun ontwikkeling en ontplooiing.

Maar ook van jongeren verwachten we dat ze energiek meedoen aan activiteiten in onze samenleving. Daar bieden we tal van mogelijkheden voor, in het jongerencentrum, op schoolpleinen en speelplaatsen, met evenementen en binnenkort in een poppodium. Door actief in te spelen op interesses van specifieke doelgroepen kan ook de bibliotheek in de toekomst een sterkere rol vervullen in onze samenleving. Voorbeeld zijn de vestiging van een zogenaamd 'Taalpunt', de cursus 'Digisterker' en allerlei thematische activiteiten over meedoen in Noordwijk.

Levendig cultureel klimaat

Wij hebben een rijk cultureel verenigingsleven, kwalitatief goede culturele evenementen en een goede culturele infrastructuur met voorzieningen zoals De Muze, de bibliotheek, musea en het kustfestival Kunstklank.

Dit is een goede basis voor onze ambitie voor het uitbouwen van een energiek cultureel klimaat in Noordwijk, met een aanbod dat gevarieerd en interessant is voor onze bewoners en bezoekers. Daarnaast willen we kunst veel prominenter inzetten bij de inrichting van de openbare ruimte en daarmee de identiteit van Noordwijk versterken.

Vooraf binnen de sterren energieke samenleving, aantrekkelijke leefomgeving en sfeervolle dorpscentra speelt cultuur een belangrijke rol. De organisatie van een Biënnale en meer muziek en evenementen op pleinen en boulevard vergroten de levendigheid en maken Noordwijk minder afhankelijk van alleen het strandbezoek. Noordwijk wordt hierdoor nog meer onderscheidend van andere kustplaatsen.

Beleidsaccenten voor duurzame ontwikkeling samenleving:

- duurzame en gezonde leefstijl met individuele bijdragen aan thema's als energiebesparing, schoon energiegebruik/opwekking, fietsen, elektrisch rijden, gebruik OV, aanschaf duurzaam geproduceerde artikelen en voedsel, sporten, beperking vervuiling en afval en elkaar inspireren
- bijdrage leveren aan sociale cohesie van de straat, buurt of gemeente door zorg voor elkaar, inzet en participatie in de samenleving
- samen werken aan verbetering van de kwaliteit van de leefomgeving en de voorzieningen
- duurzame aanpassingen van gebouwen en leefomgeving voor mensen met een functiebeperking

Beleidsaccenten voor duurzame ontwikkeling cultuur:

- 'vergroening' van festivals en evenementen (bijv. door digitale ticketverkoop, groene stroom, recycling, afvalbeperking, verkoop biologisch voedsel, collectief vervoer)
- meer inzet van lokale producten, mensen en diensten
- 'natuurlijke inbedding' van buitenactiviteiten die de identiteit van de omgeving versterkt.

5 Geweldige sportmogelijkheden

- ★ Hoogstaande sportbeoefening en –beleving in een gezonde omgeving.

Sporten in Noordwijk is enorm populair. Jong of oud, we doen het in verenigingsverband of individueel, binnen of buiten. Sport draagt op een positieve en preventieve manier bij aan de eigen gezondheid, het welzijn en de samenleving.

Topsport in ons 'Sportdorp aan Zee' stimuleert onze economie, toerisme en onze identiteit als energieke kustplaats. Daarom willen we dat de hoogwaardige Noordwijkse binnen- en buitensport-accommodaties geschikt blijven voor (top-)sportwedstrijden en trainingen.

Nu onze sportinfrastructuur nagenoeg op orde is, willen we in de toekomst de nadruk leggen op meervoudig gebruik van de bestaande sportaccommodaties, meer bewegen in de buitenruimte en het 'binnenhalen' van belangrijke sportevenementen.

Toekomstige verplaatsing van sportparken naar het Achterweggebied is niet meer aan de orde. Hooguit is er nog sprake van kleine uitbreidingen rond de huidige accommodaties. Onze focus komt meer te liggen op het up-to-date houden, intensiever gebruik van de velden door toepassing van kunstgras en eventuele herinrichting van een sportcomplex.

Bredere functie voor de wijken

Onze sportaccommodaties zijn goed zichtbaar en toegankelijk voor mensen uit de wijk. Dit vergroot de kans op meer bewegen door met name de jeugd. De sportaccommodaties willen we in de toekomst laten uitgroeien tot meer openbare multifunctionele 'wijksporthallen'.

Naast een functie voor sport, krijgen ze dan een bredere maatschappelijke functie voor de wijk. Denk hierbij ook aan actieve dagbesteding op de sportparken voor kwetsbare groepen. Tevens willen we het dagelijks sportief bewegen stimuleren door de letterlijke en figuurlijke verbinding te versterken tussen sportverenigingen, het onderwijs en de naschoolse opvang.

Buiten sporten

Verder willen we inspelen op de toenemende vraag naar 'groene outdoor' sportbeoefening. Dit versterkt tegelijk de diversiteit van ons sportaanbod, draagt bij aan een gezonde levensstijl en verhoogt de aantrekkelijkheid van ons woonklimaat. We zullen daarom de voorzieningen verbeteren voor populaire individuele buitenactiviteiten, zoals 'free running', nordic walking, skeeleren, wielrennen, mountainbiken, paardrijden en fitness bootcamps. Strand, bos, duinen maar ook de overige openbare ruimte en bestaande sportaccommodaties nemen we daar voor onder de loep.

Meer belangrijke sportevenementen en promotie

Onze hoogwaardige sportaccommodaties vormen een uitstekende basis voor successen, innovaties, maatschappelijke activiteiten en gewoon gezond bewegen. Noordwijk is dan ook steeds vaker het decor van (inter-)nationale sportprestaties en evenementen, zoals voor hockey, waterpolo, kitesurfen en 'Life Saving'. Dit willen we verder uitbouwen, goed in de markt zetten en promoten. Uiteraard doen we dat in samenspraak met de sportbonden, de Noordwijkse Ondernemingsvereniging, de horeca en Noordwijk Marketing.

Sportpark Duinwetering

Momenteel maken negen verschillende verenigingen gebruik van Sportpark Duinwetering, met voetbal als grootste club. Tevens doet dit sportpark dienst als sportcampus voor het voortgezet onderwijs van het Northgo College. Omdat dit sportpark voor sport en onderwijs centraal is gelegen en er daarom in de afgelopen jaren flink is geïnvesteerd, willen we het op de huidige locatie handhaven. De verwachting is dat de vijf voetbalvelden tot 2030 toereikend zijn. Daarbinnen is het mogelijk de capaciteit te optimaliseren door onder andere het toepassen van een derde kunstgrasveld. In de Nes reserveren we ruimte voor een (pupillen)veld, mocht daar in de toekomst behoefte aan zijn.

Sportpark Nieuwe Zeeweg

De Noordwijkse Hockeyclub is de grootste vereniging op Sportpark Nieuwe Zeeweg. Een verdere groei is op het bestaande sportpark niet op de bestaande drie velden op te vangen. Ook deze sportaccommodatie willen we in het Middengebied behouden, vanwege de centrale ligging in het dorp en de gewenste spreiding van sportparken. Vandaar de grote investeringen die zijn gedaan. Daarom reserveren we ruimte voor een vierde veld op het naast gelegen terrein nabij de duinreep aan de Duinweg. Aandachtspunt bij deze uitbreiding is de parkeercapaciteit.

Voetbalvereniging SJC heeft met vijf velden voorlopig voldoende capaciteit aan de Lageweg. We weten niet of dat ook tot 2030 voldoende zal zijn. Het sportpark ligt nabij bij geplande woningbouw in Bronsgeest en Offem Zuid. Dat kan een aanzuigende werking hebben op de jeugd uit deze nieuwe wijken.

Er loopt een onderzoek naar een betere indeling van het sportpark Lageweg mede naar aanleiding van het besluit om een poppodium op dit terrein te vestigen. Afhankelijk van de uitkomsten is wellicht een extra veld nodig.

De korfbalvereniging Fluks en de handbalvereniging MSV hebben voldoende capaciteit voor de komende 30 jaar.

De tennisvereniging TC Noordwijk is een aantal jaren geleden verplaatst en maakt fysiek onderdeel uit van Sportpark Nieuwe Zeeweg. Formeel is dat niet zo. De tennisvereniging heeft deze grond in erfpacht van een particuliere eigenaar en kan daar in principe blijven.

De Integrale Ruimtelijke Visie 2030 en visie Nieuw Oost bevatten een reservering voor de verplaatsing van de sportverenigingen uit het Middengebied en de Lageweg naar het Achterweggebied. Deze is niet meer nodig en vervalt.

Beleidsaccenten duurzame ontwikkeling

- meer multifunctioneel gebruik van sportparken.
- sportaccommodaties meer gebruiken voor opwekking duurzame energie.
- mensen op sportscholen wekken met hun fitnessapparatuur energie op.
- meer groene inbedding van sportterreinen, zonder dat dit ten koste mag gaan van de functionaliteit van de sportvelden.

6 Sfeervolle dorpscentra

- ★ Sfeervolle dorpskernen: de kustzone Noordwijk aan Zee, met name de zee, het strand, de duinstrook en de KW Boulevard (gezelligheid, cultuur, beleving, grandeur, authenticiteit, toerisme, congres), historische beleving kern Noordwijk Binnen.

Onze kustzone in Noordwijk aan Zee en het historisch centrum in Noordwijk Binnen zijn de meest gezichtsbepalende gebieden in onze gemeente. Vandaar dat er voor een zeven sterren kustplaats bijzondere aandacht nodig is voor een hoogwaardige onderscheidende uitstraling en een unieke sfeer. Voortbouwend op het beleid tot nu toe, willen we daar de komende jaren nog een forse kwaliteitsslag maken. Dat betreft niet alleen de ruimtelijke inrichting en uitstraling maar ook de mogelijkheden voor cultuur, beleving en winkelen. Kortom: dit zijn de sfeervolle gebieden waar het gezellig is, waar vaak iets is te beleven en waar je plezierig winkelt, uitgaat of een congres bijwoont. Hierna gaan we daar op hoofdlijnen in per deelgebied.

NOORDWIJK AAN ZEE

Koningin Wilhelmina Boulevard

Om tot een aantrekkelijkere Koningin Wilhelmina Boulevard te komen, als waardig visitekaart voor onze zeven sterren kustplaats, richten we ons op drie hoofdpunten:

1. de gewenste 'skyline' en uitstraling van de gebouwen;
2. de ontwikkeling van het Vuurtorenplein, het Palaceplein/Gat van Palace en De Grent;
3. verkeer, parkeren en de inrichting van de openbare ruimte.

1. Skyline en uitstraling gebouwen

Wij vinden dat de afwisseling in bouwhoogtes een aantrekkelijk dynamisch beeld opleveren van de Koningin Wilhelmina Boulevard. Daarmee verschilt Noordwijk essentieel met andere kustplaatsen als Knokke, Oostende en Nice. Daar wordt één bouwhoogte aangehouden die een monotone indruk oplevert. Wij streven daarom naar een in hoogte gevarieerde skyline van de Koningin Wilhelmina Boulevard: ieder gebouw verschilt duidelijk van hoogte met de burens. Om de schaal van de Koningin Wilhelmina Boulevard zoveel mogelijk te laten aansluiten bij het dorpse karakter van Noordwijk aan Zee, willen we de bouwhoogte wel begrenzen. We laten ons daarbij leiden door de hoogte van het meest authentieke en beeldbepalende gebouw aan de Koningin Wilhelmina Boulevard: de vuurtoren. De top van de vuurtoren is richtinggevend voor de bouwhoogte van de skyline van de Koningin Wilhelmina Boulevard.

Door een zorgvuldige uitwerking per bouwplan van dit uitgangspunt (afwisseling in bouwhoogte, waarbij de top van de vuurtoren richtinggevend is) blijft er ook op langere termijn een aantrekkelijke variëteit tussen hogere en lagere gebouwen. Ter behoud van de beleving van de vuurtoren moeten de gebouwen direct naast de vuurtoren lager zijn dan de top van de vuurtoren. Ook moet het zicht op de vuurtoren zoveel mogelijk behouden blijven. Dit vraagt dus maatwerk per bouwplan, zoals dat van de Hotels van Oranje. Dit uitgangspunt moet ruimte geven om in goed overleg tot een hoogwaardige ontwikkeling van deze hele boulevard te komen.

Voor de gewenste uitstraling blijft het huidige beeldkwaliteitsplan functioneren, met als trefwoorden allure en topkwaliteit ('De Noordwijkse Stijl'). Als interessante kans zien wij het meer inrichten van vergader- en werkruimten met een transparante uitstraling op het straatniveau in de hotels aan de Koningin Wilhelmina Boulevard, waar mensen samenkomen en –werken, bijvoorbeeld voor de snelgroeijende groep zzp'ers en 'mobiele werkers'.

2. De ontwikkeling van het Vuurtorenplein, het Palaceplein-Gat van Palace en De Grent

Voor een beter functionerende Koningin Wilhelmina Boulevard willen we de huidige 'open einden' omvormen tot 'hotspots' met stedelijke allure: een 'Cultuurcluster Vuurtorenplein' en 'Toplocatie Palaceplein'.

Met De Muze als aanknopingspunt willen we het Vuurtorenplein laten uitgroeien tot een brandpunt voor culturele activiteiten en kunstuitingen. Dat geeft tevens een impuls aan ons beleid voor het uitbouwen van een energiek cultureel klimaat in Noordwijk, met een aanbod dat gevarieerd en interessant is voor onze bewoners en bezoekers.

Bij de ontwikkeling van het Palaceplein tot een veelzijdig brandpunt van functies denken we aan een creatieve combinatie van hotel, woningen, luxe winkels, leisure en parkeren. Nut en noodzaak dient uiteraard eerst te worden bepaald, daarbij worden ook de resultaten van het parkeeronderzoek betrokken. Alles komt daar samen en is goed georganiseerd voor wandelaar, fiets, bus en auto. Op het 'Gat van Palace' streven we naar een multifunctionele ontwikkeling van een iconisch gebouw, wat 'het verhaal van het gebied' vertelt en op zichzelf al een trekpleister vormt. Wij gaan de mogelijkheid onderzoeken om een tijdelijke flexibele en demontabele parkeergarage te realiseren, bijvoorbeeld zolang de herontwikkeling van het Palaceplein nog niet gereed is.

In overleg met betrokken eigenaren en creatieve ondernemers willen we dat de revitalisering van De Grent wordt meegenomen met de reconstructie Parallel Boulevard, hiervoor ligt reeds een Definitief Ontwerp (DO).

3. Verkeer, parkeren en de inrichting openbare ruimte

Heel veel steden en dorpen hebben hun centrumgebied met succes teruggegeven aan de voetganger. Ook in Noordwijk hebben wij daar goede ervaring mee in de Hoofdstraat, Kerkstraat en het Sint Jeroensplein. Ter versterking van onze ambitie voor een sfeervolle en aantrekkelijke kustzone willen we de Koningin Wilhelmina Boulevard geleidelijk omvormen van 'doorgangsroute' naar aantrekkelijke 'verblijfszone'. Hierin willen we meer mogelijkheden creëren voor passende actieve en passieve beleving van cultuur en evenementen. Tevens willen we onderzoeken of (semipermanente) plaatsing van enkele kleinschalige sfeervolle 'boulevard-paviljoens' met verhoogde terrassen en zeezicht, ruimtelijk op een goede manier zijn in te passen en te exploiteren.

Stapsgewijs willen we toegroeien naar een autoluwe inrichting van de Koningin Wilhelmina Boulevard. Dit betekent geen ruimte meer voor parkeren, maar wel toegankelijk houden voor de auto. Dit kan in combinatie met de realisatie van een toereikende nieuwe parkeervoorzieningen in de directe omgeving. Hierdoor is het ook mogelijk per seizoen of evenement de boulevard af te sluiten.

In de toekomst willen we tevens een strandgevoel creëren op strategische plekken van de Koningin Wilhelmina Boulevard door meer duinbeplanting en strandbeleving toe te voegen. Er is ook aandacht nodig voor het fietsstallingsprobleem bij de strandopgangen en het Palaceplein en het Gat van Palace. We willen de haalbaarheid onderzoeken van een combinatie met een parkeergarage of de aanleg van een fiets-in-duinconstructie.

Winkelgebied Hoofdstraat en omgeving

Ondanks dat het winkellandschap onder andere door de opkomst van het internetwinkelen enorm is veranderd, blijven er goede kansen voor succesvolle winkelgebieden. Het vraagt

innovatieve en creatieve ondernemers die snel weten in te spelen op nieuwe trends bij consumenten. Zij komen met nieuwe verrassende formules, meer beleving en een slimme integratie met online-winkelen.

Het vraagt ook om flexibele overheidsregels, een aantrekkelijke openbare ruimte en een scherpe positionering van het winkelgebied. Om de Hoofdstraat en omgeving aantrekkelijker te maken willen wij met kracht doorgaan met de gestarte samenwerking met onze winkeliers. De focus moet steeds meer op topkwaliteit en 'fun' komen te liggen. Daardoor komen meer mensen uit Noordwijk zelf hier winkelen en zullen ook toeristen en congresgangers meer besteden. De straat moet meer een duinuitstraling krijgen, die we waar mogelijk willen doortrekken naar zee. Ook willen we bevorderen dat het winkelend publiek 'een rondje kan maken'. De Hoofdstraat wordt dan een belangrijke schakel tussen het Palaceplein, het vernieuwde Jan Kroonsplein, De Grent en de vernieuwde Maarten Kruytstraat, met aan de Huis Ter Duinstraat een nieuwe verblijfsplek, bijvoorbeeld een waterplein. Daarbij zou tevens overtollig regenwater vanuit de Hoofdstraat kunnen worden afgevoerd en opgevangen.

Parallel Boulevard

Om de kwaliteit van de Parallel Boulevard te verbeteren, willen we deze herinrichten. Vanwege een goede verkeersdoorstroming en veiligheid kiezen we voor een profiel waarbij een rijsnelheid van 50 km/u mogelijk is met aanliggende fietspaden en zebrapaden voor overstekende voetgangers. Aan de schaduw(zee-)zijde van de Parallelboulevard willen we meer (groene) duinbeplanting aanbrengen die tevens de blinde muren van de parkeergarages en souterrains verzachten. Enkele strategische locaties op de Parallel Boulevard worden nieuwe verblijfsplekken met verbindingen tussen zee en achterland. Dit zijn plekken waar men ook kan oversteken en de gebruikte materialen voor eenheid zorgen. Hier komen ook solitaire bomen die goed gedijen in dit zeeklimaat. Voor de gewenste uitstraling van de gebouwen handhaven we de richtlijnen uit het Beeldkwaliteitsplan Noordwijk aan Zee. Daarbij stimuleren we een meer levendig gebruik en uitstraling van de begane grond van de gebouwen.

Overige gebieden

Het Oude Vissersdorp heeft een waardevolle authentieke sfeer die we willen behouden. Uitgangspunt is en blijft een mix van kleinschalige woningbouw en bedrijvigheid. Het behoud en waar mogelijk doorontwikkelen van de waardevolle kenmerken van de Koningin Astrid Boulevard en de villawijk De Zuid blijven ongewijzigd.

Het Wantveld willen we transformeren van straatparkeerterrein naar een multifunctioneel gebied met woningbouw en andere functies zoals onderwijs, zorgvoorzieningen, wellness of leisure. Mogelijk is dit ook een ontwikkellocatie voor een zorghotel, dat de 'Bad en kuuroord gedachte' versterkt. Gezien de vergrijzing is er een toenemende behoefte aan ouderenwoningen en zorgwoningen. Groot Hoogwaak kan daarom behalve verdichten op eigen terrein, ook deels op het Wantveld uitbreiden. Het parkeren dient hoofdzakelijk ondergronds opgelost te worden. De bebouwing zal vooral moeten aansluiten bij de richtlijnen uit het Beeldkwaliteitsplan Noordwijk aan Zee. Een gerichte beplantingskeuze moet de verbinding met de omgeving versterken.

NOORDWIJK BINNEN

Historisch centrum

Het waardevolle historische karakter van de oude lintbebouwing en centrumgebied met kerken en pleinen in Noordwijk Binnen draagt sterk bij aan onze aantrekkelijkheid als zeven sterren kustplaats. Vooral de Voorstraat en het Lindenplein zijn juweeltjes van Noordwijk Binnen met prachtige historische panden, een goed uitgewerkte openbare ruimte en aan beide zijden lindebomen. Beleid is dan ook om het beschermd dorpsgezicht te behouden, evenals het

huidige karakter van de historische panden en het groen. Daarnaast willen we de culturele kwaliteiten en kansen van Noordwijk Binnen versterken en beter promoten.

Voor een aantal binnengebieden zijn ideeën en plannen voor herontwikkeling: Losplaatsweg, terrein Van Eeden/Buijze Pers en het terrein Pickéstraat-Ruijgenhoek-Kerkhofpad. Nieuwe bebouwing moet aansluiten bij de maat en schaal van de aangrenzende bebouwing. Het is ook mogelijk om deze projecten een eigen karakter mee te geven, bijvoorbeeld in de vorm van hofjes, een landgoed, ouderenwoningen, kleinschalige dienstverlening. Daarbij zal bijzondere aandacht moeten zijn voor groen, cultuurhistorie en parkeren. De Woensdagse Watering willen we als voormalige en gedempte waterloop weer hernieuwde aandacht geven om zo ook bij te dragen aan de klimaatbestendigheid van Noordwijk Binnen. Bij de herontwikkeling van de Losplaatsweg zal opnieuw open water gerealiseerd worden. Waar geen open water mogelijk is, willen we bevorderen dat dit cultuurhistorisch waardevolle tracé op een andere manier in de belangstelling komt.

Winkelgebied Kerkstraat en omgeving

Als bijdrage aan een sfeervolle dorpskern willen we de bereikbaarheid verbeteren van de Kerkstraat en omgeving en het Kloosterplein. Om een levensvatbaar winkelcentrum voor de dagelijkse boodschappen te creëren, zal de focus op dagelijkse boodschappen liggen en zal het centrum compacter moeten worden, waardoor je een rondje kunt lopen. De herinrichting van het Kloosterplein voor hervestiging van de weekmarkt willen we dezelfde kwaliteit geven als het Lindenplein.

Overige gebieden

Het overige deel van Noordwijk Binnen telt een aantal grotere locaties waar herontwikkeling kan gaan plaatsvinden: het Rederijkersplein tot aan de Van de Mortelstraat, het terrein van de Northgo-hal en de voormalige locatie van het Zilveren Kruis. De nieuwe bebouwing moet aansluiten bij de maat en schaal van de omliggende bebouwing. De ligging nabij voorzieningen biedt de mogelijkheid om voor ouderen en starters woningen te bouwen in een groene setting, waarbij voor cultuurhistorie een belangrijke rol kan spelen (met name bij de voormalige locatie van het Zilveren Kruis).

Bij herinrichting van de openbare ruimte dient meer rekening te worden gehouden met minder validen, met name bij het Sint Jeroensplein.

Beleidsaccenten voor duurzame gebiedsontwikkelingen:

- energiebesparing en duurzame energievoorziening
- verbetering verblijfsklimaat voor de voetganger
- stimulering fietsgebruik en duurzame mobiliteit (waaronder collectief vervoer, elektrisch rijden/laadinfrastructuur)
- hoge kwaliteit openbare ruimte
- bij herontwikkelingslocaties aandacht voor groen, cultuurhistorie en parkeren
- daar waar milieutechnisch mogelijk, meer kansen benutten voor functiemenging van bedrijfsmatige activiteiten in de woonomgeving
- dichter bij elkaar brengen van wonen en werken, met minder vervoersbewegingen.

7 Aantrekkelijke leefomgeving

- ★ Aantrekkelijke onderscheidende leefomgeving met een overwegend dorps karakter: versterkt Noordwijkse DNA en biedt ruimte voor vernieuwende woon-, werk-, vrijetijd-, en zorg/gezondheidsconcepten voor een grote diversiteit aan doelgroepen.

Noordwijk is een gewilde plaats om te wonen, te ondernemen en te bezoeken. Dat komt vooral omdat we ons kleinstedelijk-dorps karakter hebben weten te behouden. Daar ligt ook onze onderscheidende kwaliteit voor toekomstige ontwikkelingen.

Toch is er nog veel werk aan de winkel. Zeker als we willen uitgroeien tot zeven sterren kustplaats. Daarom willen we ook ruimte bieden voor vernieuwende concepten op het gebied van wonen, werken, vrijetijd en gezondheid voor diverse doelgroepen. Dit is vooral een ambitie en uitnodiging om met alle betrokken partijen in de toekomst vorm te geven.

Daarbij willen we tevens een aantal combinaties maken met opgaven en ambities uit andere thema's, zoals water, cultuurhistorie en cultuur. Hiermee maken we onze leefomgeving aantrekkelijker en duurzamer.

Wonen

Om in te spelen op de verwachte vraag van een grote diversiteit aan doelgroepen hebben we een ambitieus woningbouwprogramma. De Noordwijkse woningmarkt is onderdeel van de regionale woningmarkt. Tot 2030 willen we gemiddeld ruim 200 woningen per jaar bouwen in een aantrekkelijke woonomgeving. We zullen daarom onderscheidende woongebieden ontwikkelen die voorzien in de woningbehoefte van de Noordwijkers, maar ook inspelen op een regionale en zelfs bovenregionale vraag. Aandachtspunt bij deze groei is het bereikbaar houden van Noordwijk.

Wij zetten ons hierbij in het bijzonder in op de bouw van woningen voor starters, senioren en mensen met een beperking. Voor hen is er een gebrek aan mogelijkheden om door te stromen naar een andere woning. Bij nieuwbouw is ons uitgangspunt: minimaal 30% bouwen in de sociale sector, zowel bij binnenstedelijke ontwikkelingen als in uitleggebieden. Voor situaties waarin dit door aantoonbare redenen niet realiseerbaar is, moet de ontwikkelaar/initiatiefnemer storten in de bestemmingsreserve Sociale Woningbouw. Hiervoor wordt een 'Verordening Bestemmingsreserve Sociale Woningbouw 2017' ingesteld.

Ook voor gezinnen die toe zijn aan een volgende stap in hun wooncarrière willen we de doorstroming bevorderen. Daartoe is de toevoeging van vooral betaalbare vrijesector-huurwoningen noodzakelijk. Samenhang en variatie in de bouwprogramma's is noodzakelijk om de gewenste diversiteit voor alle doelgroepen te realiseren. Uitwerking van onze visie en woningbouwprogrammering is opgenomen in de Noordwijkse Woonagenda (vastgesteld op 25 augustus 2016). De hoofdlijnen hieruit zijn overgenomen in deze Omgevingsvisie.

Belangrijk uitgangspunt is de realisatie van een aantal grotere nieuwbouwlocaties, waar we in Noordwijk al lange tijd aan werken: Offem Zuid, Bronsgeest en Bloemenzee. Hier spelen omvangrijke investeringen, diverse contracten en uitgegeven 'bouwclaims' aan private ontwikkelaars. Daarom zullen we deze locaties ontwikkelen in goede afstemming met nieuwbouw- en revitaliseringslocaties in de dorpskernen.

Een aparte opgave is verduurzaming en levensloopbestendiger maken van onze bestaande en nieuwe woningvoorraad en de woonomgeving. Verduurzaming van de sociale voorraad is onderdeel van de 'prestatieafspraken' die wij overeenkomen met de Noordwijkse Woningstichting.

De samenleving verandert. Meer nadruk op zelfredzaamheid, flexibiliteit en diversiteit van samenlevingsvormen vragen om meer flexibiliteit in wonen en werken en een diversiteit van functies. Dit moet in een samenhangende mix per wijk een plek krijgen. Kleinschalige bedrijvigheid in combinatie met het wonen en zorgen moet zoveel mogelijk meegenomen worden bij de ontwikkeling van nieuwbouwlocaties. Hiervoor komen vooral herontwikkelingslocaties binnen de kernen in aanmerking, waardoor al deze functies meer van elkaar kunnen profiteren.

Bij een aantrekkelijke leefomgeving hoort uiteraard ook ruimte voor jeugd en jongeren met starterswoningen, sport- en uitgaansmogelijkheden, voldoende speelgelegenheid en basisscholen in de wijken. Uitgangspunt blijft dat in elke woonwijk een school staat. Hierdoor kunnen jonge kinderen vanaf hun huis zelf snel en veilig naar school gaan en is er minder autoverkeer voor het wegbrengen.

Verbetering ruimtelijke kwaliteit

Algeheel uitgangspunt voor onze leefomgeving is ons streven naar hoge ruimtelijke kwaliteit, beeldkwaliteit en hoogwaardige openbare ruimte, in beide dorpskernen en het buitengebied. Waar mogelijk moeten we daar kansen voor benutten. Veel daarvoor hebben wij in al diverse bruikbare rapporten vastgelegd, zoals het Beeldkwaliteitsplan Noordwijk aan Zee en de Uitwerking Visie Openbare Ruimte (UVOR). Deze blijven uitgangspunt voor ons beleid voor openbare ruimte en groen. Het gaat er nu om dit verder in concrete projecten te vertalen.

Openbare ruimte en groen

Als gemeente zijn we verantwoordelijk voor een goede inrichting en beheer van de openbare ruimte. Algemene uitgangspunten daarvoor zijn duurzaam, schoon, heel en veilig. Daarnaast werken ook de oorspronkelijke landschappelijke zones en de typische kenmerken van verschillende dorpsgebieden in de inrichting en materiaalkeuze door. Per gebied zorgen we ook voor bloemrijke beplanting en boomsoorten die daar goed in passen en gedijen. Op deze wijze versterken we onze identiteit als geheel en een aantrekkelijke leefomgeving in het bijzonder.

Goede borging van archeologie, erfgoed en cultuurhistorie

Cultuurhistorie leeft in Noordwijk. Veel particulieren en verenigingen zijn op dit gebied actief, zoals de Noordwijkse musea. Daarbij gaat het niet alleen om monumenten, musea en archieven, maar ook over cultuurlandschap, verhalen, gewoontes, rituelen en tradities. We hebben 74 Rijksmonumenten, waaronder enkele complexen, zoals het Van Eedencomplex in de Voorstraat, de Algemene Begraafplaats en de landgoederen Offem, Calorama en Goohorst. Sinds 1990 is de historische kern van Noordwijk Binnen aangewezen als beschermd dorpsgezicht met aandacht voor sfeerbepalende elementen en kwaliteiten.

In de toekomst willen we de herkenbaarheid van de Noordwijkse cultuurhistorisch waardevolle kwaliteiten en archeologie vergroten. Daarmee worden zij een hechter onderdeel van het profiel van Noordwijk en dragen ze bij aan versterking van de ruimtelijke kwaliteit en identiteit van onze gemeente. Dit kan vooral zijn beslag krijgen in de verdere ontwikkeling van nieuwe woongebieden, cultuur en toerisme. Ook kan het daarbij als belangrijke inspiratiebron dienen. We sluiten daar in eerste instantie aan bij de geldende gemeentelijke Erfgoednota en de provinciale erfgoedlijnen. Aan de hand van zones, structuren en objecten zullen we cultuurhistorische waarden adequaat in bestemmingsplannen en later omgevingsplannen verankeren.

Daarnaast willen we ook andere aspecten van de rijke cultuurhistorische diversiteit in Noordwijk meer aandacht geven, om tot een compleet verhaal voor heel Noordwijk te komen. Interessante thema's zijn bijvoorbeeld de kruidenteelt en het vissersdorp.

Klimaatbestendige leefomgeving

Klimaatverandering vraagt wereldwijd en in Noordwijk om actie. Daarom zetten wij ons in om Noordwijk 'klimaatbestendig' te maken. Dat vraagt maatregelen om wateroverlast en overstromingen door extreme neerslag nu en op de lange termijn te voorkomen. In Noordwijk zullen we dat vooral moeten bereiken door het 'waterrobuust' en 'klimaatbestendig' bouwen en herinrichten van onze dorpsgebieden, nieuwbouwlocaties en het buitengebied. In het bijzonder moet de regenval in het hogere deel van Noordwijk beter worden afgevoerd. Daarom zoeken we naar oplossingen in het Middengebied en mogelijkheden voor waterberging. Door die te koppelen met bestaande watergangen, in combinatie met enkele technische maatregelen, ontstaat een goed werkend watersysteem.

De waterkerende 'dijk in duin-constructie' langs de Koningin Wilhelmina Boulevard is ontworpen voor minimaal 50 jaar. Maar we moeten er rekening mee houden dat er vóór 2050 nieuwe investeringen nodig zijn in waterkeringen vanwege de verwachte aanhoudende zeespiegelstijging en bodemdaling.

Ook zal de waterkwaliteit nog moeten verbeteren om te voldoen aan Europese richtlijnen. Bij al deze maatregelen gaan we proberen de waterkringloop van grondwater, oppervlaktewater, hemelwater, afvalwater en drinkwater steeds hechter te sluiten. Waar mogelijk willen we meer water als belevings- en omgevingskwaliteit creëren. Dat dient meerdere doelen: we dragen bij aan het klimaatbestendig maken van onze gemeente en we maken onze gemeente aantrekkelijker voor onze bewoners en toeristen. Daarnaast moeten we ons langdurig inspannen voor voldoende zoet water van voldoende kwaliteit en het tegengaan van droogte. Dat is vooral een probleem in het buitengebied. Bij dit alles zoeken we nadrukkelijk de samenwerking met onze regionale partners en het bedrijfsleven: het Hoogheemraadschap van Rijnland, de gemeenten in de Duin- en Bollenstreek, de provincie Zuid-Holland, het Rijk en de bloembollensector. Het is de uitdaging om samen te werken aan een duurzaam watersysteem, ieder vanuit zijn eigen taak en doelstellingen.

Omdat onze belangrijkste nieuwbouwlocaties grote kansen bieden voor versterking van Noordwijk als zeven sterren kustplaats met een aantrekkelijke leefomgeving, gaan we hierna kort in op enkele ambities voor Offem Zuid, Bronsgeest en het Middengebied.

Offem Zuid

Wij gaan uit van de bouw van maximaal 750 woningen in alle segmenten, waaronder 30% in de sociale sector. Binnen het gebied willen we een zonering aanbrengen met een landgoederenzone, een 'dorpshart' (met het karakter van de Voorstraat) en een deel met 'waterwonen'. Een bosrand langs de Beeklaan kan ingericht worden om actieve beweging te stimuleren, bijvoorbeeld met natuurlijke sporttoestellen en ruimte voor 'free running'. Daarnaast willen we eventueel kruidenplaatsen opnemen in groengebieden, als verwijzing naar de historie van Noordwijk Binnen. Voor fietsers en voetgangers wordt er een directe verbinding vanuit het gebied gemaakt met de Voorstraat. Deze verbinding kruist de Nieuwe Offemweg. Gezien het natuurlijke hoogteverloop willen we de watergang langs de N206 verbreden (ter hoogte van landgoed Offem). Hierdoor kun je via De Schie op de Kagerplassen en in Leiden komen.

Bronsgeest

We willen Bronsgeest ontwikkelen met 400 tot 600 woningen op basis van een sterk stedenbouwkundig raamwerk. Door 'landgoedwonen in boskamers' gaan we de herkenbaarheid

vergroten van het landgoederen-landschap. Ook hier willen we optimaal de kansen benutten voor realisatie van sociale woningbouw. Daarnaast willen we naar behoefte mogelijkheden bieden voor zelfbouwkavels, groepswonen en grondgebonden woningen voor ouderen die ook voor elkaar zorgen, activiteiten organiseren en zelfvoorzienend zijn. Hiermee levert deze locatie een bijdrage aan een grotere variatie van de woningvoorraad van heel Noordwijk. In het hart van Bronsgeest streven we naar realisatie van een (groen) plein met speelvoorzieningen, waarin tevens mogelijke maatschappelijke en commerciële voorzieningen (geen detailhandel) alsmede woningen een plaats kunnen krijgen. Langs de Van Berckelweg is de aanleg voorzien van een robuuste boszone. Tevens willen we een vrijliggend fietspad realiseren naar Noordwijk Binnen langs de voormalige ZilverenKruislocatie. De ambitie is om Bronsgeest als energieneutrale wijk te ontwikkelen.

Middengebied

Voor Bloemenzee gaan we uit van realisatie van het huidige woningbouwplan in een groenblauwe setting. In De Nes 1 (het noordwestelijk deel richting de Duinweg) komen vrijstaande woningen in een landschappelijke setting. Het oostelijk gedeelte gaan we ontwikkelen als groene zone. Hier reserveren we ook een veld voor v.v. Noordwijk. Alle aanwezige sportvoorzieningen willen we hier in de toekomst behouden. Waar mogelijk moet het gebied nog bijdragen aan een herkenbare overgang tussen 'Zee' en 'Binnen'. Daartoe is het behoud van een aantal duidelijke zichtlijnen essentieel, bijvoorbeeld naar de watertoren en landschappelijke open vensters richting de bollengebieden. Het bollengebied willen we behouden, evenals de steilrand. Die moet een belangrijke overgang blijven tussen het hogere duingebied en het lager gelegen open middengebied. Wel is een verbetering van het watersysteem noodzakelijk, om bij te dragen aan de oplossing van het waterprobleem van Noordwijk aan Zee.

Doelgroepen

Bij de doelgroepen voor woningbouw richten we ons niet alleen op starters en ouderen maar juist ook op een grote diversiteit in doelgroepen (zoals gezinnen). Dit mede met het oog op doorstroming en het mogelijk maken van een wooncarrière in Noordwijk.

Ontmoetingsplek

Voor het versterken van de levendigheid en identiteit van de Noordwijkse samenleving wordt is het wenselijk een prominente ontmoetingsplek voor Noordwijkers te creëren. Hierbij wordt gedacht aan een plein of een park in het Middengebied. Dit idee werd op de avonden met betrokkenen vaak genoemd.

Beleidsaccenten voor duurzame gebiedsontwikkelingen:

- energiebesparing en duurzame energievoorziening
- duurzaam bouwen en klimaatbestendige gebiedsontwikkeling
- stimulering fietsgebruik en duurzame mobiliteit (waaronder collectief vervoer, elektrisch rijden/laadinfrastructuur)
- energiezuinige straatverlichting
- gescheiden stelsel riool en hemelwaterafvoer
- hoge kwaliteit openbare ruimte met voldoende water, groen en speelgelegenheid
- inspirerende duurzaamheidsmaatregelen zichtbaar maken in de wijk.

Beleidsaccenten voor duurzame woningbouwontwikkelingen:

- stimulering betere isolatie van bestaande woningvoorraad en bij nieuwbouw
- voor verwarming van gebouwen steeds minder gebruik maken van gasgestookte installaties
- gebruik en/of opwekking duurzame energie
- realisatie van zoveel mogelijk energieneutrale gebiedsontwikkelingen (wijken/projecten)
- bij ontwerp van nieuwe gebiedsontwikkelingen fietsgebruik stimuleren en autogebruik beperken.

Beleidsaccenten voor duurzame waterontwikkelingen:

- verbetering waterkwaliteit in stedelijk en landelijk gebied, bijv. door zuivering, filtering, vermindering (diffuse) verontreinigingen
- gescheiden stelsel riool en hemelwaterafvoer realiseren bij gebiedsontwikkelingen
- gebruik warmtenetten (lage temperatuur) mogelijk maken
- optimaliseren van de afvalwaterketen, ook door benutting van restwarmte en hergebruik grondstoffen
- voorkomen wateroverlast door klimaatbestendig bouwen en (her-)inrichten van gebieden.

Beleidsaccenten voor duurzame ontwikkelingen op het gebied van cultuurhistorie:

- besparen op energie en verwarming door isolatie van gebouwen.
- 'De verhalen van Noordwijk' door mensen, bedrijven en organisaties meer zichtbaar en beleefbaar maken.

8 Rijke natuur, mooi landschap en vitale Greenport

- ★ Rijke natuur, mooi landschap en vitale Greenport: genieten van rust en reuring, routes, omgeving, biodiversiteit en ontwikkeling van duurzame agrarische sector.

Noordwijk is bevoorrecht met zoveel hoge natuur- en landschapskwaliteiten dichtbij huis. We hebben een prachtige dertien kilometer lange kuststrook tussen Zandvoort en Katwijk met strand, zee, bos en duinen. Hiervan ligt drie kilometer aan de bebouwde kom van Noordwijk aan Zee. Ruim driekwart van ons kust- en strandgebied is aan te merken als natuurlijk bos- en duinengebied. Het overgrote deel heeft dusdanige topkwaliteit dat het als 'Natura 2000 gebied' bijdraagt aan het natuurnetwerk in Europa. Dit moeten we veel meer uitdragen en meenemen in onze promotie.

Het strand en het open zeelandschap zijn heel belangrijk voor het toerisme, de economie en het beeld van Noordwijk als energieke kustplaats. Maar ook als gebied om even tot rust te komen, te wandelen of een paardentocht te maken. Waarna we ontspannen en geïnspireerd huiswaarts keren of teruggaan naar het congres.

We willen dat iedereen van ons kust- en strandgebied kan blijven genieten. Daarbij moet er steeds voldoende ruimte zijn voor eigentijdse passende commerciële, recreatieve en culturele activiteiten en voorzieningen. Met alle betrokkenen zullen we een goede balans moeten blijven vinden tussen deze dynamiek enerzijds en behoud of versterking van de waardevolle natuur- en landschapskwaliteiten anderzijds. Om het open zeelandschap te behouden is ons beleid gericht op het voorkomen van ontwikkelingen die daar inbreuk op maken zoals windmolenparken op zee, binnen zichtafstand van de kustlijn.

Topkwaliteit en diversiteit van strandpaviljoens

Om die balans te bevorderen hebben we het gebruik van het strand in twee zones verdeeld: intensieve en extensieve strandrecreatie. Het intensieve strand bevindt zich globaal voor de Koningin Astrid Boulevard, Koningin Wilhelmina Boulevard en Zeereep, bij de Duindamseslag en de Langevelderslag.

Op het strand staan vijftien commerciële strandpaviljoens, waarvan er zes nu een jaarrondpaviljoen en negen een seizoensgebonden paviljoen zijn. Van deze negen seizoenpaviljoens hebben er twee een jaarrond bestemming (waarvan nog geen gebruik wordt gemaakt).

Daarnaast staan er drie paviljoens voor watersportverenigingen, een paviljoen voor een commercieel watersportcentrum en drie paviljoens voor reddingsposten. De reddingsbrigade krijgt samen met de zeilvereniging een nieuw onderkomen op het strand en zal jaarrond op het strand aanwezig zijn. Daarnaast krijgt de kustsurfvereniging een jaarrond onderkomen waarmee zij de sportbeleving het hele jaar door op het strand kan versterken.

We zijn als Noordwijk trots op ons strand en de kwaliteit van onze prijswinnende paviljoens. De vrije ruimte tussen de paviljoens vormen daarbij een belangrijke waarde die we willen behouden. Daarom blijft het huidige aantal gebouwen en het aantal jaarrond paviljoens op het strand ongewijzigd. Ook is verdere uitbreiding c.q. vergroting van de paviljoens niet mogelijk, behoudens voor wat opslag en de mogelijkheid om een ongebouwd strandterras in gebruik te nemen.

Wel kan het seizoensgebonden paviljoen aan de Duindamseslag wijzigen in een jaarrond paviljoen (is al zodanig bestemd) met een mogelijkheid tot de plaatsing van vijf strandhuisjes voor toeristische overnachtingen. Dat laatste geldt ook voor Langevelderslag. Daar overwegen we tevens het toestaan van de mogelijkheid voor enkele kleinschalige ontwikkelingen voor de watersport en strandmeubelverhuur. Daarnaast zien wij binnen het huidige gebouwencomplex aan de Langevelderslag de opzet van een interactief natuurbelevingscentrum als interessante kans.

We zetten dus in de intensieve strandzone vooral in op verdere topkwaliteit en diversiteit van de paviljoens binnen de huidige bebouwing.

Nieuwe natuurattractie Noordvoort

Het strand en de duinen tussen Katwijk en Zandvoort hebben veel natuur en landschappelijke waarden. Om die te versterken hebben Waternet, het Hoogheemraadschap van Rijnland, Staatsbosbeheer, Rijkswaterstaat en de gemeenten Zandvoort en Noordwijk de handen ineen geslagen voor de uitvoering van een bijzonder project: Noordvoort. Ter hoogte van de gemeentegrens met Zandvoort hebben we een stuk zeereep laten uitgroeien tot een hoogwaardig natuurgebied. Dit is straks aantrekkelijk voor zowel vogels en andere dieren als wandelaars. Met de realisatie van dit eerste strandreservaat aan de Hollandse kust voegen we een zeer onderscheidend element toe aan de belevingsmogelijkheden op het Noordwijkse strand met onder andere stuifkuilen, sluffer en een uitkijkpunt. De verdere ontwikkelingen van dit natuurgebied zijn nog onderwerp van studie. Bebouwing en horecafaciliteiten of anderszins in dit kwetsbare gebied zijn niet toegestaan.

Bos- en duingebieden

Naast de hoge natuurwaarden hebben onze uitgestrekte bos- en duingebieden een grote recreatieve functie. Vele routes doorkruisen het gebied, met fraaie uitzichtpunten als tussenstop. Dit maakt je van bezoeker een liefhebber.

Hier en daar kunnen de veiligheid van de routes en de entrees nog verbeteren. Ook zijn er mogelijkheden om de biodiversiteit te vergroten. Staatsbosbeheer werkt aan introductie van natuurlijke attributen waar je op een energieke wijze de natuur kunt beleven. Naast behoud zetten we daarom in op selectieve ontwikkeling van natuur- en recreatiewaarden in deze bos- en duingebieden. De huidige overige functies, zoals het zweefvliegterrein, het militair terrein met de zendmast en de golfbaan kunnen daar blijven.

Zowel op provinciaal als nationaal niveau zijn er natuurnetwerken in aanleg (voorheen ecologische hoofdstructuren genoemd). Deze vormen belangrijke schakels tussen grotere natuurgebieden, waardoor planten, insecten en dieren zich beter verspreiden en ontwikkelen. Waar mogelijk faciliteren wij dat in het ruimtelijk beleid. Zo wordt middels de Intergemeentelijke Structuurvisie Greenport 2016 ingezet op het afronden van de ecologische verbindingszone Coepelduinen - Landgoed Offem - Landgoed Leeuwenhorst en Noordduinen.

Buitengebied: vitale Greenport in een mooi landschap

Noordwijk heeft een omvangrijk buitengebied tussen Zandvoort, Katwijk en Teylingen.

Dit maakt deel uit van de Greenport Duin- en Bollenstreek. Daarin liggen diverse bollengronden, zoals in de polder Het Langeveld, de Noordzijderpolder, de Vinkeveldpolder, Bronsgeest en de Zwitterpolder.

Daarnaast zijn diverse waardevolle graslanden (met name de Hoogewegpolder), een vrij grote zone met recreatieparken (Duinrand), Landgoed Sancta Maria, het terrein van de Van de Berghstichting, ESA-ESTEC en het Beukterrein aan de Van Berckelweg.

De hoofdlijnen van het beleid voor het buitengebied zijn vastgelegd in de Intergemeentelijke Structuurvisie Greenport Duin- en Bollenstreek 2016 (ISG2016). Noordwijk maakt daar onderdeel van uit.

We blijven het beleid en bijbehorend instrumentarium steunen voor herstructurering en innovatie van het bollen- en bloemencomplex in combinatie met verbetering van het landschap, het watersysteem, natuurlijke en toeristisch-recreatieve kwaliteiten. Voor dit laatste functioneert een regionaal landschapsperspectief. De vooral door Noordwijk bepleite heterogene landschappen waarin naast bollenvelden plaats is voor weiden met blaarkoppen en paarden, kruidenvelden, wandelpaden en natuur vormen een waardevol onderdeel van de Duin- en Bollenstreek. Nadrukkelijker dienen we oog te hebben voor kwetsbare waarden, met name in het buitengebied en deze te borgen in het spanningsveld met gewenste ontwikkelingen. Dit mag echter niet ten koste gaan van het areaal eerste klas bollengrond.

Verdere differentiatie van het landschap is mogelijk mits voldaan wordt aan de bollencompensatie en als het passend is in het Landschapsperspectief. Belangrijk punt bij dit alles is het behoud van het totaal eerste klas bollenareaal van 2625 hectare en het systeem van de bollengrondcompensatie. De GreenportOntwikkelingsmaatschappij (GOM) is hiervoor de uitvoeringsorganisatie.

De graslanden in De Klei (zuidelijk punt Herenweg/Achterweg) moeten waar nodig een kwaliteitsimpuls krijgen. De Hoogewegpolder is een waardevol weidevogelgebied dat we willen behouden.

Woningbouw in het buitengebied

Woningbouw in het Greenportgebied is niet toegestaan met uitzondering van Bronsgeest, 'Greenportwoningen' (in het bijzonder op de locatie Vinkeveld Zuid) en zogenaamde 'Ruimte voor Ruimte-woningen'.

De locatie Sancta Maria wordt herontwikkeld met landgoedwonen en mogelijkheden tot zelfbouw op vrije kavels. Op het terrein van de Van de Berghstichting streven we naar gedeeltelijke omvorming tot een uniek woongebied dat bijdraagt aan de vergroting van de diversiteit aan woonmilieus in Noordwijk. Te denken valt aan bijzondere woonvormen en experimentele woningbouw. Hier zien we een kans voor welstandsvrij bouwen met aandacht voor een goede landschappelijke inpassing.

Het gebied rond Beuk

De kwaliteit van de zone langs de Van Berckelweg ter hoogte van Beuk zou kunnen verbeteren door het verder te ontwikkelen met leisure-functies. Dit gebied ligt echter in het buitengebied van Noordwijk. Dit stelt beperkingen aan de ruimtelijke ontwikkelingsmogelijkheden. We zien dit daarom als kanszone voor leisure.

Beleidsaccenten voor duurzame ontwikkelingen:

- verdere vergroting biodiversiteit in natuurgebieden
- realisatie natuurbelevingscentrum voormalige manage Noordduinen en/of Langevelderslag
- afbouw gebruik gewasbeschermingsmiddelen en verontreiniging bodem en water
- bredere inzet door de agrarische sector op duurzame teelt en marketing van 'eco-bol', en creëren van toegevoegde waarde
- stimuleren intensiever gebruik van duurzame energie en warmte
- opzetten van een proeftuin door de agrarische sector voor 'biobased economy' (restproducten hergebruiken).

9 Uitstekende bereikbaarheid

- ★ Uitstekend bereikbaar vanuit de hele Randstad, in het bijzonder de kustzone.

Een goed bereikbaar Noordwijk is van groot belang. Zowel voor inwoners en bedrijven als voor de Noordwijkse bezoekers. In Noordwijk is door het grote aantal forenzen onder de inwoners sprake van veel woon- en werkverkeer. Daarnaast zet het extra verkeer op zomerse stranddagen de bereikbaarheid extra onder druk. Een groot deel van de Noordwijkse bezoekers (dagtoeristen, koopcentrumbezoekers, verblijfstoeristen, congresgangers) komt op dit moment met de auto. Fietsen gebeurt steeds meer. Het openbaar vervoer wordt hoofdzakelijk gebruikt om bijvoorbeeld vanuit de woning naar werk of studie te reizen.

Noordwijk is meer dan een badplaats voor dagbezoekers, vanwege onze veelzijdige economie, congresfunctie, culturele evenementen en woonambities. Ons streven naar een zeven sterren kustplaats vraagt daarom extra inspanningen om de bereikbaarheid binnen Noordwijk en vanuit de Randstad te verbeteren.

Bovendien neemt de concurrentie vanuit andere kustplaatsen toe, met comfortabele parkeervoorzieningen aan hun boulevards. Vandaar dat ons doel niet is een *goede*, maar *uitstekende* bereikbaarheid voor alle doelgroepen.

Dat vraagt een 'meersporenaanpak': aanleg van nieuwe wegen om de Bollenstreek beter te verbinden met de Randstad, verbetering van de doorstroming voor auto's binnen en buiten Noordwijk, een hoogwaardiger regionaal openbaar vervoersnetwerk, betere fiets,- en wandelverbindingen en voldoende parkeervoorzieningen voor bewoners en bezoekers. Een bijzonder project dat we willen uitwerken is de aanleg van een transferium nabij de entree van Noordwijk. Vanuit onze duurzaamheidsambities willen we alternatieven voor het gebruik van de auto voor de verschillende doelgroepen stimuleren. In de verdere toekomst zijn schone zelfsturende auto's en nieuwe vervoersvormen te verwachten. Daar zullen we steeds tijdig op moeten inspelen.

Beter bereikbare Bollenstreek en doorstroming

Van groot belang voor de hele Bollenstreek is de aanleg van de Rijnlandroute, een nieuwe verbindingsweg tussen de A44 en de A4 tussen Leiden en Voorschoten. Daar zal ook Noordwijk van profiteren. Daarnaast pleiten we voor een nieuwe weg tussen de N206 en de A4 in het noordelijk deel van de Bollenstreek (de zogenaamde Duinpolderweg).

Om de doorstroming tussen Noordwijk en de A44 te verbeteren zijn vooral de aanpassingen op de N444 langs Voorhout van grote betekenis: de kruising op de Nagelbrug in Voorhout, de wegverbreding vandaaruit naar de A44 en de aanleg van de Noordelijke Randweg rond Voorhout. Tevens is een betere doorstroming op de N443 langs Sassenheim voor ons van belang. We zijn daarbij wel voor een groot deel afhankelijk van andere overheden.

Binnen Noordwijk gaan we de doorstroming voor het autoverkeer verbeteren door een goed zichtbare parkeerroutesysteem. Daarbij past ook een herinrichting van de Parallel Boulevard met een rijsnelheid van 50 km/u met aanliggende fietspaden.

Hoogwaardig Openbaar Vervoer

Noordwijk heeft behoorlijk wat directe openbaar vervoersverbindingen met omliggende dorpskernen en belangrijke treinstations. De meest gebruikte verbinding is die tussen Noordwijk en Leiden Centraal. We streven naar de instandhouding van dit goede OV-netwerk

en stimuleren een beter gebruik hiervan. De komende jaren werken we verder aan de totstandkoming van Hoogwaardig Openbaar (bus-)Vervoer op de route Noordwijk-Schiphol. Hierdoor verbetert de verbinding met de treinstations Voorhout en Sassenheim. Alle betrokken gemeenten treffen daartoe de nodige maatregelen. In Noordwijk gaan we vooral de verkeersdoorstroming verbeteren op de route Van de Mortelstraat, Van Panhuysstraat en Quarles van Uffordstraat en introduceren we een parkeerverwijssysteem. Dit maakt de gewenste parkeerroute voor bezoekers van de kust via de Northgodreef beter zichtbaar, waardoor automobilisten vaker voor deze alternatieve route zullen kiezen.

Betere fiets- en wandel- en waterverbindingen

Fietsen is steeds populairder geworden en aan deze trend lijkt voorlopig nog geen einde te komen. Dat vinden we een positieve ontwikkeling, die aansluit bij ons streven naar gezondheid en een schone leefomgeving. De 'e-bike', de fiets met trapondersteuning, maakt het fietsen voor meer mensen mogelijk en vergroot de actieradius. We zullen daarop inspelen door in de toekomst bepaalde routes breder, comfortabeler en veiliger te maken. Ook zullen we kansen benutten om het fietsnetwerk uit te breiden, in samenwerking met de omliggende regiogemeenten. Dat is aantrekkelijk voor onze inwoners en toeristen. In het bijzonder willen we een betere fietsverbinding met de stations Sassenheim en Voorhout om het fietsgebruik naar en van de trein te stimuleren. Binnen onze gemeente willen we in ieder geval een directe en fietsroute realiseren van onze grootste nieuwbouwlocaties Offem Zuid en Bronsgeest naar het centrum van Noordwijk Binnen.

Ook de belangstelling voor recreatief wandelen neemt nog steeds toe. In Noordwijk zijn vooral de wandelpaden in de kust- en duinstrook in trek. Daarbuiten wordt veel gebruik gemaakt van fietspaden en wegen, bij gebrek aan aparte wandelpaden. Sommige paden in en buiten de kust- en duinstrook zijn soms onveilig. Daarom willen we op bepaalde plaatsen het netwerk van wandelpaden uitbreiden. Ook in andere situaties willen we nieuwe, liefst vrijliggende wandelroutes realiseren die de beleving van het landschap en de dorpen vergroot. Deze moeten dan zoveel mogelijk aansluiten bij het wandelnetwerk in de Bollenstreek. Tot slot willen we Noordwijk met kleine pleziervaartuigen toegankelijker maken door betere waterverbindingen tussen kust en Kaag. De Schie wordt zo de waterentree tot Noordwijk Binnen.

Voldoende parkeervoorzieningen voor bewoners en bezoekers

Voldoende parkeergelegenheid op de juiste plek is essentieel als zeven sterren kustplaats. Waar de wegen in Noordwijk het verkeer redelijk tot goed aankunnen, is er nu niet altijd voldoende parkeergelegenheid voor alle bewoners en bezoekers. Het aantal parkeerplaatsen in Noordwijk is al lange tijd hetzelfde en de inrichting van een aantal parkeerterreinen is verouderd.

Het autobezit is in onze gemeente wel gestegen. De relatieve bereikbaarheid is daarmee afgenomen. Om de beschikbare parkeergelegenheid op locaties met frictie tussen beschikbare parkeerplaatsen en de parkeervraag zo goed mogelijk te verdelen, is in een deel van Noordwijk betaald parkeren ingevoerd. Dit heeft zijn doel bereikt. Daarnaast zullen in Noordwijk aan Zee enkele parkeerterreinen plaatsmaken voor nieuwe gebiedsontwikkelingen. Hoewel kostbaar, streven we ernaar daar voldoende (ondergrondse) comfortabele parkeervoorzieningen terug te brengen. Dat is van groot belang voor ons winkelgebied, horeca, congresbezoek en strand.

We zoeken ook een antwoord op het regelmatige tekort aan parkeerplaatsen aan de kuststrook in het zomerseizoen. Hier moet een nieuw transferium in combinatie met de nieuwe HOV-verbinding ook een belangrijke rol spelen.

Nieuw transferium met HOV halte en strandpendel

Ter ondersteuning van een uitstekend bereikbaar Noordwijk willen we een nieuw transferium realiseren. Dat is een groot parkeerterrein aan de rand van onze gemeente, waarbij autoreizigers op het OV, elektrische voertuigen of fietsen kunnen overstappen. Ook kan het als startpunt functioneren voor een wandeling. Hier kan dan tevens een bushalte komen voor de HOV-verbinding Noordwijk-Schiphol, die op drukke zomerse dagen tevens dienst doet als strandpendel. Daarmee bieden we een serieus alternatief voor de parkeerdruk dichtbij het strand. Als zoekgebied voor het parkeerterrein of transferium en de nabijgelegen HOV-halte hebben wij het gebied rond de kruising van de N206 met de N444/Van Berckelweg in gedachte. Daarnaast is aandacht gevraagd voor een goed parkeerverwijssysteem, beter OV binnen Noordwijk, bijvoorbeeld met de regiotaxi en bevoorrading/overslagplek voor grote vrachtwagens.

Beleidsaccenten voor duurzame ontwikkelingen:

- in het algemeen, stimuleren van minder vervoersbewegingen
- bevorderen collectief vervoer, elektrisch rijden, fietsen en wandelen
- realiseren van een transferium bij de entree van Noordwijk.

10 Veelzijdige economie en toerisme

- ★ Veelzijdige economie en toerisme met innovatief ondernemersklimaat: sterke clusters (zorg, space en toerisme), participatie in Greenport, ontwikkelde wijkeconomie, succesvolle starters en kennis/onderwijs

Werkgelegenheid

Noordwijk telt ongeveer 11.600 arbeidsplaatsen, zowel vol- als deeltijd. We hebben eigenlijk drie sterke economische clusters. Met 28% van onze totale werkgelegenheid is het zorgcluster de grootste werkgever. Daarna komt het cluster van de ruimtevaarttechnologie met 23%. Het aandeel van het toeristisch cluster in de werkgelegenheid bedraagt circa 14% direct en circa 8% indirect. Het is bijzonder dat een kustplaats zo'n sterke en veelzijdige economie kent als Noordwijk. We willen dan ook deze kracht koesteren en uitbouwen. Daarbij zullen we als gemeente meer dan ooit intensief moeten samenwerken met het bedrijfsleven aan een innovatief ondernemersklimaat. Niet afwachten, maar tijdig inspelen op nieuwe trends en technologieën. En daarbij ook meer verbindingen maken met de samenleving, organisaties en de leefomgeving. Duurzaamheid is voor bedrijven een 'license to operate' geworden. Ook daar moeten we in Noordwijk aan werken. Samen, maar ook ieder vanuit zijn eigen verantwoordelijkheid.

Toch kan onze werkgelegenheid nog beter aansluiten op onze beroepsbevolking. Dat geeft ook minder drukte op onze wegen. Ongeveer 73% (9.500 personen) heeft namelijk een baan buiten Noordwijk. Ongeveer 89% (10.400 banen) van de werkgelegenheid in Noordwijk wordt ingevuld door werknemers die in de Duin- en Bollenstreek (73%) en elders in de provincie wonen. Dit toont ook hoe hecht onze economie is verbonden met de regio Duin- en Bollenstreek. Daarom zetten wij de regionale samenwerking op dit gebied met kracht voort.

In tegenstelling tot de meeste buurgemeenten neemt de Greenport geen dominante positie in binnen de Noordwijkse economie. Ongeveer 85 agrarische bedrijven zijn met circa 120 vaste arbeidsplaatsen goed voor 1% van onze werkgelegenheid. De bloemen- en bollenteelt zijn wel de grootste grondgebruiker in onze gemeente. Samen met de vijf andere bollengemeenten Hillegom, Lisse, Katwijk, Noordwijkerhout en Teylingen vormen we een economisch kerngebied van wereldformaat en zijn we één van de belangrijke Greenports in Nederland. Er werken in de regio ongeveer 6.000 mensen in deze agrarische sector, dat is 9% van de regio Duin- en Bollenstreek. Circa 70 % van de toegevoegde waarde van de Greenport (€ 450 miljoen per jaar) wordt gegenereerd door de handel in bollen en sierteelt-producten.

Maar de impact is veel groter. Bloeiende bollen in onze streek zorgen voor een stabiele verlenging van het toeristenseizoen in Nederland en onze regio en zijn langzamerhand een icoon geworden voor ons land in de wereld. Ook onze horeca en winkels profiteren van de extra toeristen die hier op af komen. Wij blijven daarom participeren in de GOM om samen met de regio met kracht verder te gaan met de herstructurering van de sector, landschapsverbetering, innovatie en verdere ontwikkelingen die nodig zijn voor een vitale Greenport.

Zorg

Binnen ons zorgcluster zijn meer dan honderd organisaties actief. Variërend van allerlei medische praktijken, thuiszorg, verpleeg- en verzorgingshuis, woonzorgcentrum, instituut voor

verstandelijk gehandicapten tot een zorghotel (het enige aan zee in Nederland). Meer samenwerking kan dit cluster versterken.

Veel mensen doen moeite om vitaal te blijven en gezond oud te worden. In Noordwijk zijn de condities daarvoor uitstekend. We hebben altijd frisse zeelucht, een uitgestrekt strand-duin-bosgebied waarin je dagelijks kunt bewegen en ontspannen, hoog niveau zorgdiensten en een betrokken samenleving. Initiatieven om bepaalde gezondheidsconcepten in Noordwijk op te zetten, uit te werken en daarin te investeren, passen goed in onze visie en juichen wij toe. Het versterkt de diversiteit en kracht van onze energieke samenleving.

Space

De ruimtevaartsector vervult een prominente rol in Noordwijk. In de vestiging van ESA-ESTEC en het Space Business Park (het enige ruimtevaartbedrijvenpark in Nederland) werken meer dan 2600 mensen aan wetenschappelijke missies, bemande ruimtevaart, aardobservatie-, telecommunicatie- en navigatiesatellieten. ESTEC Noordwijk is de grootste locatie in Europa op dit gebied en het technisch hart van ESA. In het naastgelegen Space Expo kan iedereen zelf een reis langs de planeten en sterren beleven.

Het mag duidelijk zijn dat we zo'n sterk innovatief kenniscluster zo veel mogelijk faciliteren in zijn verdere ontwikkeling. Het draagt bij aan de diversiteit van onze economie en kustplaats.

Het cluster functioneert echter nog te veel op zichzelf. Daarom willen we de verbinding met de samenleving, organisaties en bedrijven in Noordwijk en de regio versterken.

Daarbij valt te denken aan het gebruiken en doorontwikkelen van bepaalde innovaties en technieken (zoals aardobservatiedata) door het onderwijs, wetenschappelijke instellingen en (startende) bedrijven in Noordwijk. Wij zouden ook als testgemeente (living lab) kunnen fungeren voor de toepassing van allerlei technieken, zoals het verbeteren van teamprestaties van Noordwijkse sportclubs, zelfrijdende supermarktkarren en ouderen die gebruik maken van domotica.

We vinden dat het Space Cluster een prominentere rol moet krijgen bij het 'in de markt zetten' van Noordwijk. Ook zou dit verder zichtbaar en beleefbaar moeten zijn aan de boulevard. De Walk of Space is een goede eerste stap.

Als gemeente zullen we verder actief blijven in het werven van hoogwaardige technische bedrijven op het Space Business Park, die voortbouwen op de ruimtevaartkennis. Met het faciliteren van de transformatie van het huidige Space Expo naar een 'Space Experience Center', kan Noordwijk letterlijk de 'space to be' worden.

Uiteraard willen we als Noordwijk aangesloten blijven bij regionale ontwikkelingsinitiatieven zoals het Holland Space Cluster, de Economische Agenda Zuidvleugel, de Leidse regio en de metropoolregio's Den Haag, Rotterdam en Amsterdam. Met het oog op het versterken van het netwerk, het uitwisselen van informatie en het verkrijgen van subsidies willen we samenwerken met andere kennis-clusters in Nederland, bijvoorbeeld Brainport Eindhoven.

Toerisme

Toerisme zit diep in ons DNA. Vanaf 1860 kwam het 'badtoerisme' op gang en heeft Noordwijk zich ontwikkeld tot een badplaats met allure. Gastvrijheid staat daarbij hoog in ons vaandel. Nog steeds trekt Noordwijk veel dagjesmensen en vakantievierders en is in de loop der jaren een volwaardige speler geworden op de congresmarkt. Met hun bestedingen en één miljoen overnachtingen zorgen ze voor veel werkgelegenheid.

Wij hebben voor een kustgemeente van deze grootte een zeer omvangrijk hotelaanbod, met name in het midden en hoog segment. Het aantal kamers in onze vijf sterrenhotels komt bijna

overeen met steden als Rotterdam en Den Haag. Dat is uniek voor een Nederlandse kustplaats. Hoewel in de loop der jaren afgenomen, hebben we nog steeds een redelijk breed aanbod met ruim veertig hotels, pensions, hostels, bed&breakfast en appartementencomplexen. Deze zijn goed voor ruim 1.500 kamers. Het overige segment, de bungalowparken en campings zijn goed voor zo'n 5.100 slaapplaatsen.

Voor een deel van de hotellerie in Noordwijk zijn de zakelijke bijeenkomsten en overnachtingen van grote betekenis, variërend van 20 tot 60% van de overnachtingen. De locatie en omgeving moeten dan bij voorkeur wel een bijzonder karakter hebben. Met een standaardzaal in een standaardgebouw kom je er dus niet meer. Gezien de inspirerende ligging van Noordwijk aan zee, strand en duinen biedt deze trend veel perspectief voor het opwaarderen van de accommodaties voor conferenties, meetings en beurzen.

Verreweg de meest bezoekers die in Noordwijk overnachten, komen uit Duitsland. In mindere mate, maar nog steeds een aanzienlijk percentage, komt uit Engeland en België. Daarna volgen overige herkomstlanden binnen Europa. Een klein percentage komt uit China.

De toeristische voorzieningen hebben een grote waarde voor zowel bezoekers als onze inwoners. Zowel aantal als kwaliteit van de voorzieningen bepalen in grote mate de aantrekkingskracht van de badplaats. Het behalen van een 'Blauwe Vlag' status, een tweede plaats in de top 100 van Europese kustplaatsen en een gouden Quality Coast-waardering zijn kwaliteitskeurmerken, die niet alleen bezoekers maar ook bewoners en bedrijven aanspreken. Daarmee leveren toerisme en de bijbehorende voorzieningen een belangrijke bijdrage aan een prettig en hoogwaardig woonklimaat voor alle Noordwijkers.

Een goed functionerend toerisme vraagt veel van ondernemers, overheid en bewoners. In samenwerking moeten we steeds de juiste balans blijven zoeken in de afweging van soms strijdig lijkende belangen.

Als zeven sterren kustplaats streven we naar toeristische voorzieningen van topniveau, met een grote diversiteit aan uitstekende accommodaties voor een brede doelgroep, een sterkere positie op de congresmarkt en een goede bereikbaarheid. Daarbij horen bijzondere evenementen, een hoge kwaliteit van de openbare ruimte, een hoog niveau van gastvrijheid, een gezellige sfeer en een effectieve marketing (in het bijzonder gericht op de Duitse markt). We zullen tevens meer verbindingen leggen met ons DNA, zoals strand, duinen, zee, Greenport, het space-cluster en ons authentieke dorpse karakter.

Hoewel groei van het hotelaanbod in Noordwijk geen doel op zich is, kunnen groeiplannen wel worden ingezet om de diversiteit van het aanbod te vergroten. Bij nieuwbouw van verblijfsaccommodaties zetten we in op 'A-locaties' met een duidelijke verbinding naar strand, zee en duinen. Dit kunnen zowel de beide boulevards zijn alsmede het Vuurtorenplein, Palaceplein en De Greut. Het toeristisch kerngebied van Noordwijk aan Zee is onze belangrijkste visitekaart. Daarom zal de uitstraling gericht zijn op topkwaliteit, allure en afwisseling.

De historische kern van Noordwijk Binnen daarentegen zou heel goed ruimte kunnen bieden aan een kleinschalige kwalitatief zeer hoogwaardige hotelaccommodatie gericht op een specifieke niche markt.

Ook voor de recreatieparken in het buitengebied stimuleren we een upgrading en vergroting van diversiteit van accommodaties, voorzieningen, beeldkwaliteit en inrichting van de bestaande terreinen. We onderzoeken nog of een beperkte uitbreiding van deze parken wenselijk en mogelijk is. Deze uitbreiding moet wel een duidelijke meerwaarde hebben ten opzichte van het bestaande aanbod binnen de recreatieparken.

Tot slot streven we ernaar de recreatieparken beter met de kern van Noordwijk aan Zee te verbinden. Dit kan door bijvoorbeeld door betere busverbindingen of het inzetten van gratis fietsen (witte fietsenplan). Daarnaast bezien we de mogelijkheid van de aanleg van glasvezel- of wifi-netwerken.

De positie en toekomst van het recreatiegebied Duinrand heeft onze aandacht inclusief het beleid voor campings en campers. Daarnaast willen we meer routes naar dit gebied ontwikkelen. Daarbij kunnen we aansluiten bij themajaren, het opnemen in een Noordwijkse 4-daagse en evenementen voor gezinnen.

Ontwikkelde wijkeconomie en succesvolle starters

Door de opkomst van ICT is de ruimtelijke spreiding van bedrijvigheid enorm aan het veranderen. Dorpen, woonwijken en buurten laten een steeds breder palet van economische activiteiten zien. De behoefte aan 'traditionele' bedrijventerreinen en kantorengedebieden is sterk afgenomen en concentreert zich nu bij ons in het stedelijk gebied Leiden-Katwijk en de Haagse regio. Het gebruik van een glasvezelnetwerk, het schoner produceren en de flexibilisering van de arbeidsmarkt met meer zzp'ers zal deze trend in de toekomst versterken. Deze ontwikkeling biedt goede kansen voor versterking van de wijkeconomie in Noordwijk en draagt bij aan een veelzijdige economie. Startende en kleinschalige bedrijven vinden daar een prettige omgeving om succesvol te kunnen ondernemen. Dat kan ook gelden voor gemengde vormen van bedrijvigheid in een pand met showroom, research, verkoop.

Wij willen daarom de wijkeconomie in Noordwijk stimuleren. Dat kan vooral door meer functiemenging toe te passen in herstructureringslocaties en waar mogelijk ook in nieuwe woongebieden. Denk hier bijvoorbeeld aan de zogenaamde woon-werk woningen voor zzp'ers, starters en kleinschalige niet-hinderlijke bedrijvigheid. Daarbij willen we voortdurend toetsen in hoeverre onze bestemmingsplannen (en later het omgevingsplan) op dit onderdeel voldoende flexibel zijn. Aandachtspunt hierbij is dat functiemenging in woonwijken ook effect kan hebben op de verkeersveiligheid in een woonwijk.

Kennis/onderwijs/economie

Om ons te onderscheiden als zeven sterren kustplaats met een sterke veelzijdige economie zullen we steeds moeten innoveren in onze dienstverlening en producten. Hechtere samenwerking met kennisinstellingen en het onderwijs in en buiten Noordwijk is daarbij een voorwaarde. Graag stimuleren we goede initiatieven hiervoor.

De economie in Noordwijk en in het bijzonder het MKB zijn belangrijk voor de bevordering van de gewenste ontwikkelingen in Noordwijk. In dit verband zijn de volgende aspecten van het 'Rapport Omgevingsvisie 2030' van de Noordwijkse Ondernemersvereniging (NOV, 2015) relevant:

- het zorgcluster: inventarisatie, haalbaarheidsonderzoeken
- de detailhandel: onder andere compacte sfeervolle winkelgebieden met aantrekkelijke looproutes, goede bereikbaarheid, meer verbindingen met horeca/natuur/cultuur/ruimtevaart, meer flexibele regelgeving, betere samenwerking en promotie
- de horeca en het toerisme: onder andere bezoek Sylt in Noord Duitsland, toepassing van gezondheidsconcepten, haalbaarheidsonderzoek alternatief vervoer langs bezienswaardigheden, in samenwerking natuurgebieden beter benutten en promoten
- de agrarische sector: vooral kansen benutten door uitbouw kruidenhistorie.

Beleidsaccenten voor duurzame economische ontwikkelingen:

- energiebesparing en gebruik/opwekking duurzame energie
- schonere productieprocessen en dienstverlening
- meer verbindingen zoeken met de samenleving, 'maatschappelijk verantwoord ondernemen', 'giving back'/investeren in leefomgeving, gebruik lokale producten en inzet lokale mensen
- vergroting diversiteit economie op gemeenteniveau en functiemenging op wijkniveau

Beleidsaccenten voor duurzame toeristische ontwikkelingen:

- energiebesparing
- verkoop duurzaam geproduceerde producten
- actief mee blijven doen aan duurzaamheidskeurmerken als Green Key, Quality Coast en Blauwe Vlag
- stimulering verkoop en gebruik lokale/streekproducten (in horeca en winkels)

11 Met elkaar maken we de toekomst: uitvoering en organisatie

11.1 Inleiding

Vanuit de hoofdlijnen van de visie tot 2030 willen we gericht, maar ook met voldoende flexibiliteit, onze kansen benutten vanuit nieuwe trends en gewijzigde beleidskaders. We willen zelf energiek de toekomst van Noordwijk vormgeven. Noordwijk als een energieke, inspirerende en gastvrije kustgemeente met topkwaliteit en allure: een zeven sterren kustplaats!

We krijgen dat alleen voor elkaar als alle partijen: private ontwikkelende partijen, grondeigenaren, bewoners, ondernemers, organisaties en overheden effectief met elkaar samenwerken. De ontwikkeling van vastgoed, openbare ruimte en overige openbare functies binnen de gemeente zijn namelijk nauw met elkaar verweven. Door gedeelde belangen te onderkennen en te benutten kunnen deze elkaar versterken en zodoende de uitvoering van de Omgevingsvisie tot een succes maken. We kunnen het als overheid niet alleen. In het veranderende speelveld met steeds ingrijpender sociaal-economische en technologische ontwikkelingen, passen we onze rol als gemeente aan omdat we meer vraaggericht in plaats van aanbodgericht willen denken. Het uitvoeren van de ambities in de Omgevingsvisie vraagt om een cultuuromslag in denken en doen van ons allemaal.

11.2 Strategisch uitvoeringsprogramma

Uit onze centrale visie en ambities voor de zeven sterren hebben wij het volgende strategische uitvoeringsprogramma samengesteld. Dit is tevens gebaseerd op de hoofdlijnen van de beleidsinzet uit Deel B en de ambities voor het doelbereik in de planMER.

De concrete uitwerking hiervan vindt zijn vertaling in Deel D, het dynamisch uitvoeringsprogramma. Het bestaat uit de volgende strategische ambities:

- 1) **Streven naar een duurzame gemeente**, dat doorwerkt in alle ambities, projecten en activiteiten van gemeente, bedrijven, organisatie, inwoners en bezoekers.
- 2) **Totstandkoming van een energieneutrale gemeente in 2030**, met accenten op energiebesparing, gebruik niet-fossiele energiebronnen en circulair gebruik van grondstoffen.
- 3) **Versterking / doorontwikkeling van een gezonde, veilige, schone en aantrekkelijke leefomgeving** met hoge beeldkwaliteit van gebouwen en hoge kwaliteit van de openbare ruimte.
- 4) **Verbetering van de aantrekkelijkheid van de boulevards** (inclusief De Grent en de pleinen aan zee), in het bijzonder de beeldkwaliteit, verkeer/parkeersituatie en openbare ruimte.
- 5) **Realisering van een passend, hoogwaardig en duurzaam woningbouwprogramma**, dat voorziet in de eigen behoefte en een deel van de regionale en bovenregionale behoefte; dit gebeurt door ontwikkeling van veel kleinere inbreidings- en herstructureringslocaties alsmede een aantal grotere woningbouwlocaties aangrenzend de dorpsgebieden.
- 6) **Versterking zorgcluster**, met stimulering en bevorderen gezond leven en ontwikkelen initiatieven zorgconcepten en bouwconcepten voor Wonen, Zorg en Welzijn.

- 7) **Verdere versterking Space cluster en bedrijventerreinen**, diversificatie van de economie en verbindingen van economische activiteiten met de samenleving.
- 8) **Versterken van het toeristisch cluster** voor zowel dagbezoekers, verblijfstoeristen als congresgangers, in goede balans met het leefklimaat voor bewoners; stimulering van selectieve groei gericht op verbetering van de kwaliteit, diversiteit en beleving van het toeristisch product.
- 9) **Stimulering van compacte aantrekkelijke winkelgebieden**, waarin kwaliteit, beleving en integratie met online-diensten centraal staan.
- 10) **Verbetering van de interne en externe bereikbaarheid**, door enkele aanpassingen in het regionale wegennet, verbetering van de doorstroming binnen Noordwijk en uitbreiding van de parkeermogelijkheden, zowel aan zee als aan de rand.
- 11) **Totstandkoming van nieuwe Hoogwaardige Openbaar Vervoersverbindingen** met Schiphol en Leiden.
- 12) **Voortzetting herstructurering, innovatie en verduurzaming van de agrarische sector in combinatie met landschapsverbetering** in de Greenport Duin- en Bollenstreek, vanuit de Greenport OntwikkelingsMaatschappij.
- 13) **Realisering van een duurzaam robuust watersysteem**, met een hogere waterkwaliteit (vooral in het buitengebied), aanleg ontbrekende schakels in het watersysteem, langdurige waterveiligheid langs de kust en vergroting van de mogelijkheden tot gebruik en beleving landinwaarts.
- 14) **Instandhouding, vergroting van de biodiversiteit** en waar mogelijk de recreatie- en belevingswaarde van de natuurlijke kwaliteiten in het buitengebied, in het bijzonder de Natura 2000 (duin-)gebieden.
- 15) **Versterking / doorontwikkeling van de waardevolle groenstructuren, parken en landgoederen in de dorpsgebieden.**
- 16) **Behoud van de waardevolle cultuurhistorische en archeologische kwaliteiten** en versterking van de zichtbaarheid en beleefbaarheid in de leefomgeving en in activiteiten.
- 17) **Promotie van de hoogwaardige sportcomplexen en het sportklimaat.**
- 18) **Versterking van het cultureel klimaat** door realisering van een ruimtelijk cultuurcluster, meer (ook grootschaliger) evenementen en kunst in de openbare ruimte.
- 19) **Verdere ontwikkeling tot een krachtige, zelfredzame en initiatiefrijke samenleving.**

In het volgende overzicht is de samenhang tussen strategische ambities en het concept van 'Noordwijk: energieke zeven sterren kustplaats schematisch weergegeven.

Strategische projecten Omgevingsvisie		Noordwijk 7 sterren kustplaats						
		1	2	3	4	5	6	7
1	Streven duurzame gemeente	x	x	x	x	x	x	x
2	Totstandkoming energieneutrale gemeente	x	x	x	x	x	x	x
3	Versterking leefomgeving			x	x	x		
4	Verbeteren aantrekkelijkheid boulevard en pleinen	x		x				x
5	Realisering duurzaam woningbouwprogramma	x		x				x
6	Versterking zorgsector	x			x			x
7	Versterking Space cluster en bedrijventerreinen	x	x	x	x	x	x	x
8	Versterking toeristisch cluster	x	x	x	x	x	x	x
9	Stimulering compacte winkelgebieden		x	x				x
10	Verbetering bereikbaarheid en parkeren			x	x		x	
11	Totstandkoming hoogwaardig openbaar vervoer			x			x	x
12	Verduurzaming greenport met landschap					x		x
13	Realisering duurzaam robuust watersysteem				x	x		
14	Vergroting biodiversiteit				x	x		
15	Versterking groenstructuren				x	x		
16	Cultuurhistorische en archeologische kwaliteiten zichtbaar maken	x		x	x	x		x
17	Promotie hoogwaardige sportcomplexen		x					
18	Versterking cultureel klimaat	x		x	x			x
19	Ontwikkeling zelfredzame samenleving	x		x				

1	Energieke Samenleving
2	Geweldige Sportmogelijkheden
3	Sfeervolle dorpskernen
4	Aantrekkelijke leefomgeving
5	Rijke natuur
6	Uitstekende bereikbaarheid
7	Veelzijdige economie en toerisme

Vanuit de bovengenoemde strategische ambities is het uitvoeringprogramma geformuleerd. In het uitvoeringsprogramma, opgenomen in *Deel D: Dynamisch Uitvoeringsprogramma* is een fasering opgenomen. Het betreffen zowel locatieontwikkelingen als openbare voorzieningen. Het zijn projecten die de gemeente zelf uitvoert, projecten waarvoor het initiatief voor de uitvoering ligt bij private partijen of een combinatie van beiden.

11.3 Borging van enkele fondsen

In deze Omgevingsvisie is een aantal onderwerpen opgenomen dat voor verevening (bovenplanse kosten) in aanmerking komt en waarvoor een bestemmingsreserve of een privaatsfonds moet worden ingesteld. Het gaat daarbij om:

- Sociale woningbouw (zie ook hoofdstuk Wonen paragraaf beleidsinzet). Alle kosten die volgens de Wro en het Bro in aanmerking komen voor kostenverhaal vormen een bestedingsdoel indien het percentage sociale woningbouw uitstijgt boven het op enig moment vastgestelde minimale percentage en er sprake is van een verlieslocatie. Bij locaties waar het gewenste percentage aantoonbaar niet haalbaar is, moet een bijdrage betaald worden door de initiatiefnemer/ontwikkelaar. Alle ontwikkellocaties hangen in dit verband met elkaar samen.
- Parkeren. Het bestedingsdoel betreft openbare parkeerplaatsen op maaiveld of gebouwde voorzieningen, voor zover uiteraard sprake is van een onrendabele top.

We maken een onderscheid in publieke en private fondsen. Waar de gemeente publiekrechtelijke sturing kan of moet geven en/of participeert (zoals het hierboven genoemde fonds sociale woningen en parkeren) beheert ze ook daadwerkelijk de gelden. Waar private partijen een fonds oprichten en waar de gemeente faciliterend participeert/optreedt dan is sprake van private fondsen (bijvoorbeeld bij parkmanagement).

11.4 Integraal werken wordt de norm

Met de inwerkingtreding van de Omgevingswet in 2019, worden 26 wetten op het gebied van de fysieke leefomgeving met elkaar geïntegreerd. Hieronder vallen onderwerpen als: bouwen, milieu, waterbeheer, ruimtelijke ordening, monumentenzorg en natuur. Deze integratie van wetten heeft grote invloed op de manier van werken binnen de gemeentelijke organisatie. In

plaats van het sectoraal beoordelen van ruimtelijke initiatieven (het afvinken van beoordelingslijstjes), gaan de betrokken ambtenaren inkomende ruimtelijke initiatieven gezamenlijk doornemen. Dit integrale werken, wat nu al plaatsvindt bij grotere projecten, willen we nog verder doorvoeren en verbeteren in onze organisatie. Dit komt niet alleen de kwaliteit van de beoordeling ten goede, maar levert ook een snellere advisering op. Door deze integrale aanpak wordt het ook makkelijker om met maatwerkoplossingen te komen, onder andere om ingediende plannen beter aan te laten sluiten op de ambities van de Omgevingsvisie. Het zorgt er tevens voor dat de ambities uit de Omgevingsvisie in deze vaak langlopende projecten blijvend geborgd en uiteindelijk fysiek gerealiseerd worden.

11.5 Contouren voor een eigentijdse netwerkorganisatie

De gemeente Noordwijk wil de omgevingsvisie samen met de bewoners en initiatiefnemers uitvoeren. Hiervoor is een "nieuwe" samenwerkingsvorm (netwerkstructuur) belangrijk. We hebben elkaar nodig om de gewenste toekomst van Noordwijk vorm te geven. Hiermee sluiten we ook aan bij trends als zelfredzaamheid en participatiesamenleving.

Voor zowel gemeente als initiatiefnemers is sprake van een nieuwe rol- en taakverdeling. Van initiatiefnemers wordt verwacht dat zij niet alleen plannen ontwikkelen maar ook op zoek gaan naar draagvlak in de maatschappij, het gesprek aangaan om plannen (nog) beter te maken en op zoek gaan naar oplossingen die bijdragen aan de doelen die wij in de Ontwikkelingsvisie Noordwijk hebben gesteld.

De gemeente Noordwijk zal minder toetsend zijn en zal aan de voorkant van het plan met initiatiefnemers in gesprek gaan om samen te bezien hoe initiatieven optimaal kunnen bijdragen aan de gezamenlijke doelen. Maar ook om oplossingen te zoeken als wettelijke kaders in eerste instantie een belemmering lijken.

11.6 Regionale samenwerking

In het eerste hoofdstuk hebben we de regionale positie van Noordwijk aangegeven. Veel opgaven overstijgen de gemeentegrens. Daarom zullen we de regionale samenwerking voor verschillende thema's en gebieden intensiveren. Daarmee vergroten we de effectiviteit onze eigen ambities en dragen we tegelijkertijd bij aan enkele hogere gezamenlijke doelen.

Wij erkennen dat er in Noordwijk een zekere mate van 'eilanddenken' aanwezig is. Dat moet in de toekomst anders, zonder de eigen identiteit te verliezen. Noordwijk wil als sterke speler aansluiten bij regionale initiatieven en kiest vanuit de 'netwerkgedachte' de samenwerkingsvorm en het schaalniveau. Dit is afhankelijk van:

- de opgave
- de kansen voor kwaliteitsverbetering voor beleidsvorming en dienstverlening
- de mate waarin gezamenlijke belangen, beleid en projecten de meeste kans van slagen hebben.

Hier noemen wij een aantal belangrijke samenwerkingsverbanden, die een sterke relatie hebben met de ambities in onze Omgevingsvisie:

- met de tien gemeenten die deelnemen in 'Het Hart van Holland' de regionale agenda verder uitwerken, met name op de terreinen van de verstedelijkingstrategie, de energietransitie, kust en water
- versterkt inzetten op kansen met Katwijk-Leiden-Delft op het gebied van technologische innovatie en spin-offs en daarvoor aansluiten bij de opgaves uit de regionale agenda 'Het Hart van Holland' op dit onderdeel.
- het buitengebied verder herstructureren en vernieuwen in samenwerking met de vijf andere Greenportgemeenten.
- de samenwerking voortzetten voor het sociaal domein, woningprogrammering, economische agenda, archeologie en cultuurhistorie en verkeer (RIF) met de Duin- en Bollenstreekgemeenten en andere gemeenten in de regio Holland-Rijnland..

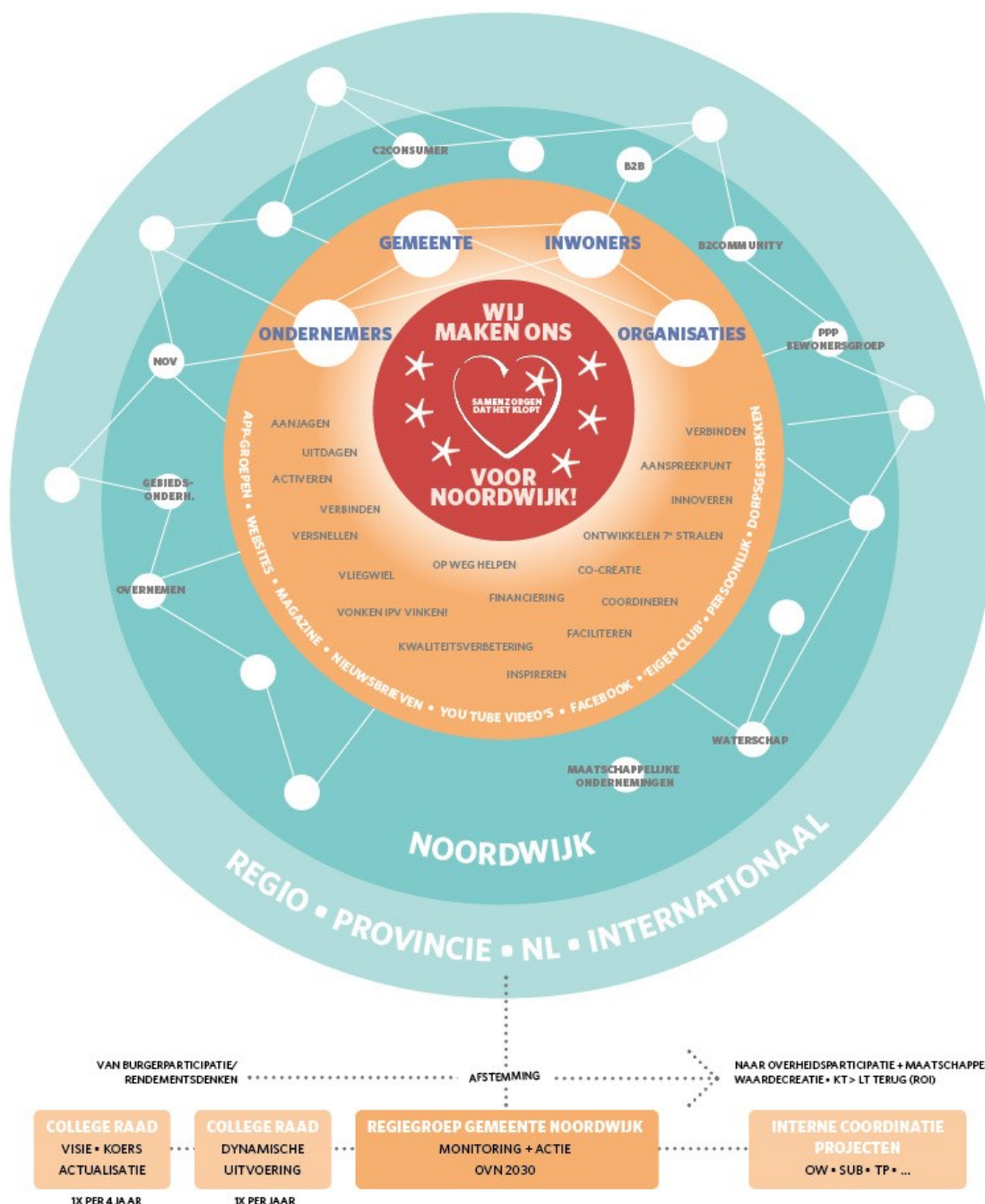
- met de Omgevingsdienst West Holland de milieuaspecten monitoren, verder uitwerken van leefomgevingskwaliteiten en omgevingsvergunningverlening, handhaving en natuurbeleid uitwerken.
- met de GGD Midden Holland, de wijkprofielen en gezondheidsopgaven uitwerken
- met de Metropoolregio Amsterdam een samenwerkingsvorm opzetten om kansen te benutten op het gebied van onder andere toerisme, promotie, woningbouw en bereikbaarheid.

Voor de implementatie van de Omgevingsvisie Noordwijk wordt vanuit de gemeente Noordwijk een professionele projectsturing met flexibele netwerken opgezet, zoals in de afbeelding op de volgende pagina schematisch is weergegeven.

ORGANISATIE OUTLINE VOOR ACTIVERING VAN 'NOORDWIJK, ENERGIEKE 7* KUSTPLAATS'

HET UITVOEREN VAN DE OMGEVINGSVISIE NOORDWIJK 2030 VRAAGT OM EEN EFFECTIEVE, DYNAMISCHE, SLIM INGERICHTE EN FLEXIBELE NETWERK-ORGANISATIE WAARBIJ 'LOSLATEN', 'VERTROUWEN GEVEN' EN 'VERANTWOORDELIJKHEID NEMEN', DE ESSENTIËLE SUCCESFACTOREN ZULLEN ZIJN.

Gemeente Noordwijk

Voorstraat 42

2201 HW Noordwijk

Postbus 298

2200 AG Noordwijk

T (071) 36 60 000

F (071) 36 20 021

E gemeente@noordwijk.nl

I www.noordwijk.nl